

Akademia Sztuk Pięknych im. Jana Matejki w Krakowie
Wydział Konserwacji i Restauracji Dzieł Sztuki

PRACE MAGISTERSKIE

2019/2020

TOM VIII

Akademia Sztuk Pięknych
im. Jana Matejki w Krakowie
1818

Wydział Konserwacji i Restauracji Dzieł Sztuki
Akademii Sztuk Pięknych im. Jana Matejki
w Krakowie

PRACE MAGISTERSKIE
MASTER THESES
2019/2020

TOM VIII

Wydawnictwo Akademii Sztuk Pięknych im. Jana Matejki w Krakowie

© Copyright by Akademia Sztuk Pięknych im. Jana Matejki w Krakowie, Kraków 2021

Redaktor serii wydawniczej: *Tanita Ciesielska*

Komitet Redakcyjny: *Jarosław Adamowicz, Marcin Błaszczuk, Aleksandra Hola, Zofia Kaszowska, Roman Jacek Kieferling, Regina Kozik, Andrzej Raczkowski, Janusz Sarkowicz, Marek Wawrzekiewicz*

Tłumaczenie: *Tanita Ciesielska*

Korekta: *Barbara Sikora*

Proofreading: *Michael Timberlake, Polly Wilson*

Opracowanie materiału fotograficznego: *Jacek Szymański*

Skład i łamanie: *Jacek Szymański*

Printed in Poland

Wydawnictwo Akademii Sztuk Pięknych im. Jana Matejki w Krakowie

pl. Jana Nowaka-Jeziorańskiego 3

31-154 Kraków

e-mail: wydawnictwo@asp.krakow.pl

www.wydawnictwo.asp.krakow.pl

Druk i oprawa: Drukarnia Biały Kruk Milewscy, Sobolewo, ul. Tygrysia 50, 15-509 Białystok

ISBN 978-83-66564-35-0

Spis treści
Table of Contents

Katedra Konserwacji i Restauracji Malowideł Ściennych
Department of Conservation and Restoration of Mural Paintings

Pracownia Konserwacji i Restauracji Malowideł Ściennych
Conservation and Restoration of Mural Paintings Studio

MONIKA TOPOLSKA	13
Konserwacja nawarstwień ściennych celi więziennej nr 3 dawnego posterunku Gestapo w hotelu „Palace” w Zakopanem	
Conservation of the walls of prison cell no. 3 of the former Gestapo post in “Palace” hotel in Zakopane	14

Katedra Konserwacji i Restauracji Malowideł Sztalugowych
Department of Conservation and Restoration of Easel Paintings

Pracownia Konserwacji i Restauracji Malowideł na Drewnie
Panel Paintings’ Conservation and Restoration Studio

ELŻBIETA BŁASZYŃSKA	19
Konserwacja strukturalna i stabilizacja XVI-wiecznego obrazu epitafijnego ze sceną Ukrzyżowania, należącego do zbiorów Muzeum Archidiecezjalnego w Poznaniu	
Structural conservation and stabilisation of a 16 th century epitaph painting depicting the Crucifixion, belonging to the collection of the Archdiocese Museum in Poznań	20
JUSTYNA KĘDZIORA	25
Wodne metody oczyszczania malowideł sztalugowych na przykładzie konserwacji XVI-wiecznego włoskiego obrazu przedstawiającego wskrzeszenie Łazarza	

Water-based cleaning methods for easel paintings on the example of the conservation of a 16 th century Italian painting depicting the Resurrection of Lazarus	26
PAULINA WĘGRZYN	31
Metody badań obrazów sztalugowych na podobrazii drewnianym na przykładzie analizy i konserwacji obrazu z przedstawieniem <i>Matki Boskiej Hermanickiej</i> (XVII w.) Examining the methods used for restoring easel paintings on wooden supports – analysis and conservation of a painting with a representation of <i>Our Lady of Hermanice</i> (17 th century)	32
JOANNA WÓJCIK	37
Konserwacja XVI-wiecznego stropu pseudokasetonowego dekorowanego kołtrynami w kamienicy przy ul. Poselskiej 7 w Krakowie Conservation of the 16 th century pseudo-coffered ceiling decorated with quilts in the tenement house at 7 Poselska Street in Krakow	38
Pracownia Konserwacji i Restauracji Malowideł na Podłożu Papierowym Paper Conservation and Restoration Studio	
IZABELA SOFIA AKTYPI	43
Systematyka i inwentaryzacja plakatów z końca XIX i początku XX wieku ze zbiorów Biblioteki ASP im. Jana Matejki w Krakowie oraz opracowanie metod konserwacji i rekonserwacji Systematisation and inventory of posters from the end of the 19 th and early 20 th century from the collection of the Library of the Academy of Fine Arts in Krakow, including the development of methods of conservation and reconsevation	44

Katedra Konserwacji i Restauracji Rzeźby

Department of Conservation and Restoration of Sculpture

Pracownia Konserwacji i Restauracji Rzeźby Kamiennej, Stiuku i Ceramiki

Conservation and Restoration of Stone Sculpture, Stucco and Ceramics Studio

KATARZYNA FEĆ-SFORA

49

Konserwacja i rekonstrukcja patynowanej rzeźby ze zbrojonego

betonu *Komedianci* Romana Tarkowskiego w oparciu o badania autorskiej

techniki i technologii na przykładzie dziesięciu rzeźb artysty

Conservation and restoration of *Comedians* by Roman Tarkowski – a patinated

sculpture from reinforced concrete; following the techniques and technology

utilised in ten other sculptures by the same artist

50

Pracownia Konserwacji i Restauracji Rzeźby Drewnianej Polichromowanej

Conservation and Restoration of Wooden Polychrome Sculpture Studio

PAULINA GŁUSZEK

57

Zagadnienia badawcze i konserwatorskie dotyczące drewnianych

polichromowanych obiektów sztuki plemiennej z obszaru Oceanii

na przykładzie rzeźby malagan (XIX/XX w.) ze zbiorów Państwowego

Muzeum Etnograficznego w Warszawie

Research and conservation issues concerning wooden polychrome tribal

art objects from the Oceania area – the restoration of a malagan sculpture

(19th/20th century) from the collection of the State Ethnographic

Museum in Warsaw

58

Katedra Technologii i Technik Dzieł Sztuki

Department of Technology and Techniques of Works of Art

Pracownia Technologii i Technik Malarskich Organicznych

Organic Painting Technology and Techniques Studio

ALEKSANDRA BIELAK

65

Zarys techniki i technologii Jana Matejki w oparciu o *Portret Marii Pusłowskiej*.

Kopia. Konteksty

Characterisation of Jan Matejko's techniques and technology through

a copy of the portrait of Maria Pusłowska

66

NATALIA SOCHA 73

Odtworzenie zaginionego obrazu *Matka Boska z Dzieciątkiem* z Tumu pod Łęczycą w oparciu o analizę zachowanych archiwaliów oraz wiedzę z zakresu technologii gotyckiego malarstwa tablicowego z terenu Małopolski
 Reconstruction of the lost painting of the *Madonna with Child* from Tum near Łęczycza based on the analysis of preserved archives and knowledge of the technology of gothic panel painting from the Lesser Poland region 74

Pracownia Technologii i Technik Rzeźbiarskich Sculpture Technology and Techniques Studio

PAULINA GAJEK 79

Konserwacja intarsjowanego sepetu z przełomu XVIII i XIX wieku, pochodzącego ze zbiorów Sanguszków z Gumnisk. Próba rekonstrukcji dekoracji z macicy perłowej, szylkretu i kości
 Conservation of an inlaid Turkish chest from the turn of the 18th and 19th centuries, from the collection of the Sanguszko family from Gumniska. An attempt to reconstruct decorations from mother-of-pearl, tortoiseshell and bone 80

MAGDALENA JANAS 85

Problematyka techniczna i estetyczna konserwacji i restauracji XIX-wiecznego kabinetu ze zbiorów Muzeum Narodowego w Poznaniu
 Technical and aesthetic issues concerning the conservation and restoration of a 19th century cabinet from the collection of the National Museum in Poznań 86

ANGELIKA PAJKA 91

Opracowanie techniki rekonstrukcji XVII-wiecznej plakiety wykonanej w technice *pietre dure*. Konserwacja XIX-wiecznego kabinetu ze zbiorów Muzeum Uniwersytetu Jagiellońskiego w Krakowie Collegium Maius
 Development of a technique for the reconstruction of a 17th century plaque made with the *pietre dure* technique. Conservation of a 19th century cabinet from the collections of the Jagiellonian University Museum in Krakow 92

W ósmym tomie niniejszej serii wydawniczej prezentujemy trzynaście streszczeń prac magisterskich obronionych w siedmiu pracowniach na Wydziale Konserwacji i Restauracji Dzieł Sztuki Akademii Sztuk Pięknych im. Jana Matejki w Krakowie w roku akademickim 2019/2020.

Obiekty, którym poświęcono poszczególne dysertacje, są bardzo zróżnicowane pod względem pochodzenia, materii zabytkowej i problematyki konserwatorskiej. Obok obrazów sztalugowych i dzieł rzemiosła artystycznego pojawił się zabytek etnograficzny, a także martyrologiczny. Wyjątkowego podejścia w zakresie etyki wymagała praca poświęcona tynkom w celi więziennej dawnego posterunku Gestapo w Zakopanem, gdyż w przeciwieństwie do większości obiektów spotykanych na Wydziale konserwowane nawałstwienia ścienne nie posiadają żadnych wartości artystycznych, ale mają wielką wagę historyczną. Pojawiło się też opracowanie o charakterze ściśle naukowym, poświęcone badaniom wodnych metod oczyszczania warstw malarskich. Kilka obiektów wymagało wykonania rozległych rekonstrukcji w celu umożliwienia ich ponownej ekspozycji, a jedna z prac była poświęcona kompletnemu odtworzeniu dzieła zaginionego.

Trzy tegoroczne absolwentki Wydziału znalazły się wśród laureatów Konkursu Generalnego Konserwatora Zabytków i Zarządu Głównego Stowarzyszenia Konserwatorów Zabytków na najlepsze prace studialne, naukowe oraz popularyzatorskie dotyczące ochrony zabytków i muzealnictwa. Praca Katarzyny Feć-Sfory otrzymała nagrodę, zaś pracy Pauliny Węgrzyn przyznano wyróżnienie. Katarzyna Feć-Sfora zdobyła także nagrodę w Konkursie Polskiego Komitetu Narodowego ICOMOS im. Profesora Jana Zachwatowicza na najlepsze prace dyplomowe studentów szkół wyższych podejmujące problematykę ochrony dziedzictwa kulturowego.

Zakopane, budynek hotelu „Palace”, dawna cela więzienna nr 3, ściana wschodnia. Stan po konserwacji.
Fot. M. Tópolska

Zakopane, “Palace” hotel, former prison cell no. 3, eastern wall. Condition after conservation.
Photo M. Tópolska

MONIKA TOPOLSKA

Konserwacja nawarstwień ściennych celi więziennej nr 3 dawnego posterunku Gestapo w hotelu „Palace” w Zakopanem

Promotor: dr Marcin Błaszczuk

Budynek hotelu „Palace” w Zakopanem jest ważnym zabytkiem architektury doby modernizmu, a jego piwnice, dawne cele więzienne, stanowią istotny element pamięci o ofiarach zbrodni hitlerowskich na Podhalu. Jest to obiekt niezwykle cenny ze względu na swoją wartość historyczną i symboliczną – w latach 1940–1945 funkcjonował w tym miejscu posterunek Gestapo. Stanowiąca przedmiot pracy celi nr 3 była jednym z sześciu pomieszczeń, w których przetrzymywano więźniów. Wielu z nich wyrzyło na ścianach celi napisy: własne nazwiska, daty śmierci współtowarzyszy lub słowa modlitwy.

Dramatyczny stan zachowania nawarstwień ściennych w pomieszczeniu wymagał możliwie jak najszybszego przeprowadzenia szeregu zabiegów konserwatorskich. Dawna celi nr 3 została silnie przekształcona w toku remontów i adaptacji budynku do nowych funkcji. Kolejne zmiany, przemalowania, uzupełnienia spowodowały liczne ubytki najstarszych nawarstwień ściennych oraz niemal zupełne zatarcie pierwotnego charakteru wnętrza. Ponadto niewłaściwe użytkowanie obiektu w ostatnich latach doprowadziło do wysokiego zasolenia zabytkowych wypraw i postępującego procesu degradacji.

W trakcie prac konserwatorskich udało się w znacznym stopniu powstrzymać czynniki niszczące zabytkowe wyprawy. Zlikwidowano wtórne elementy wyposażenia wnętrza oraz instalacje. Odsłonięto najcenniejsze nawarstwienia spod późniejszych przemalowań i zabrudzeń. Usunięto nieestetyczne i niefachowe naprawy. Skutecznie obniżono poziom zasolenia tynków. Skonsolidowano warstwy tynków i pobiał wapiennych. Uzupełniono ubytki wątku ceglanego i wypraw. Wykonano retusze uzupełnień wypraw.

Ważnym elementem pracy magisterskiej jest katalog zachowanych napisów więźniarskich, zawierający fotografie stanu zachowania, rysunki kompozycji, informacje o lokalizacji i wymiarach oraz odniesienie do indeksu napisów sporządzonego tuż po wojnie, w roku 1946.

MONIKA TOPOLSKA

Conservation of the walls of prison cell no. 3 of the former Gestapo post in “Palace” hotel in Zakopane

Supervisor: Dr Marcin Błaszczuk

The “Palace” hotel in Zakopane is a valuable architectural monument from the modernist era and its cellars (former prison cells) are an important element for the remembrance of victims of Nazi crimes in Podhale. It is an extremely valuable site due to its historical and symbolic value as, during the years 1940–1945, this building was a Gestapo post. The subject of the thesis, cell no. 3, was one of six rooms in which prisoners were held. Many of them carved inscriptions on the walls of the cells – their own names, the dates of deaths of their companions or words of prayer.

The poor state of preservation of the mortar in the room required a series of conservation treatments to be carried out as soon as possible. During the course of renovations and functional adaptations of the building, cell no. 3 was significantly transformed. Changes, which included repainting and additions, resulted in the loss of many of the oldest mortar layers and almost complete obliteration of the original character of the interior. In addition, the improper use of the basement in recent years resulted in high salinity of the historic mortar and a progressive process of degradation.

During the conservation works, it was largely possible to contain the factors that were destroying the historic mortar layers. Non-original interior fittings and installations were removed. The most valuable layers beneath later repaints and dirt were exposed. Improper and unsightly repairs were removed. The salinity of the mortar was effectively reduced. Mortar layers and lime whitewash were consolidated. The losses in the brick bond were restored. Mortar fills were retouched. An important element of the work was the cataloguing of surviving prisoner inscriptions, containing photographs of the state of preservation, drawings of compositions, information about the location and dimensions of inscriptions, and a reference to the index of inscriptions that was drawn up just after the war in 1946.

Ściana północna. Stan po usunięciu wtórnych nawarstwień i oczyszczeniu powierzchni, widoczny zakres ubytków wątku ceglanego i wypraw. Przebarwienie powierzchni spowodowane krystalizacją soli.

Fot. M. Topolska

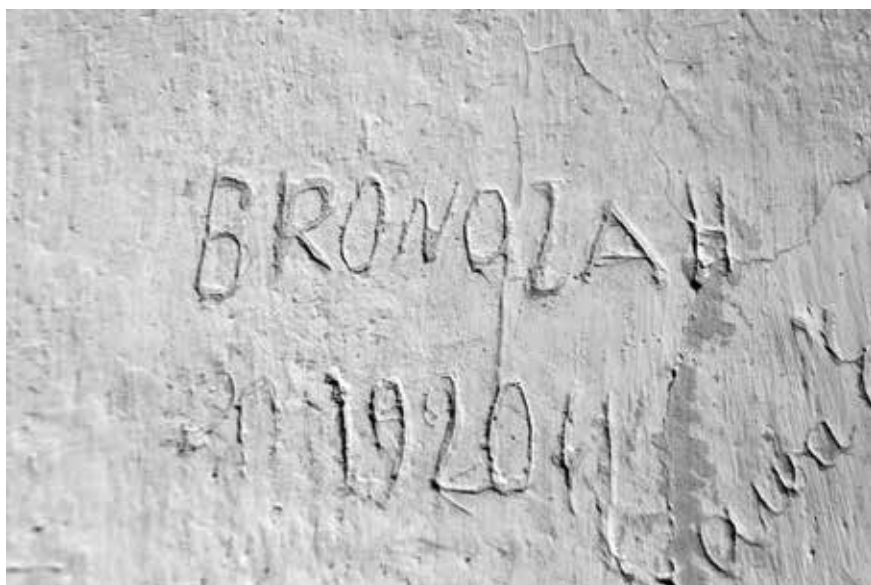
Northern wall. Condition after removal of nonoriginal layers and cleaning of the surface, visible range of losses in brick bond and mortar. Discoloration of the surface due to salt crystallisation. *Photo M. Topolska*

Ściana wschodnia. Próby konsolidacji rozwarstwionych pobiał wapiennych preparatami na bazie nanowapna.

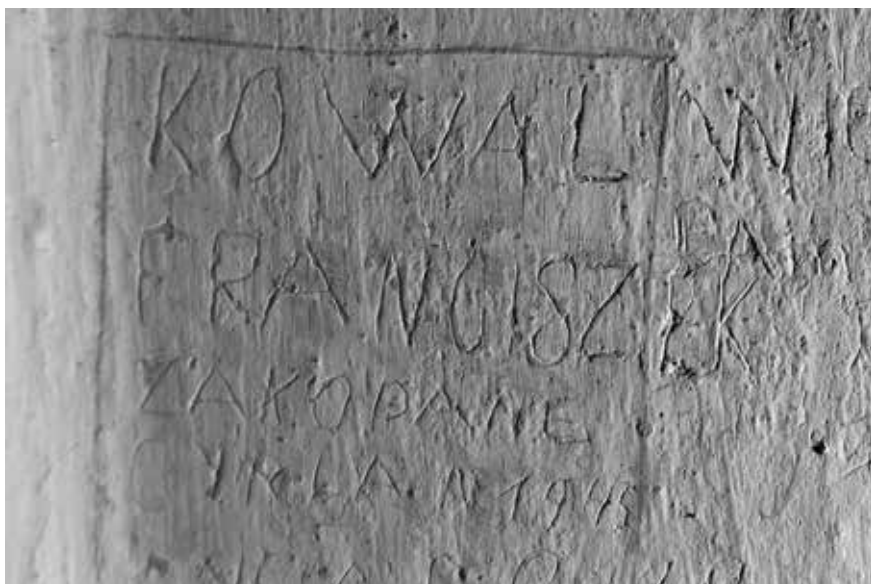
Fot. M. Topolska

Eastern wall. Attempts to consolidate stratified limestone whitewash with products based on nano-calcium carbonate. *Photo M. Topolska*

Ściana południowa, jeden z zachowanych napisów więźniarskich. Fot. M. Topolska

Southern wall, one of the surviving prisoner inscriptions. Photo M. Topolska

Ściana wschodnia, jeden z zachowanych napisów więźniarskich. Fot. M. Topolska

Eastern wall, one of the surviving prisoner inscriptions. Photo M. Topolska

Widok dawnej celi więziennej nr 3. Stan po zakończeniu prac konserwatorskich. *Fot. M. Topolska*

View of former prison cell no. 3. Condition after completion of conservation works. *Photo M. Topolska*

Obraz epitafigny ze sceną Ukrzyżowania, 2. poł. XVI w., tempera na drewnie. Ujęcie ogólne lica. Stan przed konserwacją. Fot. P. Gąsior

Epitaph painting with a scene from the Crucifixion, 2nd half of the 16th century, tempera on wood. General view of the front. Condition before conservation. Photo P. Gąsior

ELŻBIETA BŁASZYŃSKA

Konserwacja strukturalna i stabilizacja XVI-wiecznego obrazu epitafignego ze sceną Ukrzyżowania, należącego do zbiorów Muzeum Archidiecezjalnego w Poznaniu

Promotor: dr Aleksandra Hola

Przedmiotem pracy magisterskiej był obraz epitafigny datowany na drugą połowę wieku XVI, pochodzący z Siekierk Wielkich (pow. poznański). Malowidło o wymiarach 93 × 110,5 cm zostało wykonane w technice temperowej na podobrazii drewnianym. Obiekt jest częścią kolekcji Muzeum Archidiecezjalnego w Poznaniu. Przez dłuższy czas przechowywano go w przestrzeni magazynowej, gdzie był wystawiony na działanie wielu czynników niszczących. Do szybko postępujących zniszczeń przyczyniło się głównie zalanie.

Obraz stanowił przykład, w jak dużym stopniu nieprawidłowe warunki przechowywania mogą wpłynąć destrukcyjnie na zabytek. Stan zachowania malowidła pod koniec 2017 roku był katastrofalny. Doszło do bardzo rozległych zniszczeń w obrębie podobrazia i warstwy malarskiej. Uszkodzenia jednego fragmentu wpływały na sąsiadujące części obrazu. Miejscowy proces rozkładu drewna, a w efekcie degradacja warstwy zaprawy oraz warstwy malarskiej spowodowały nieodwracalne straty. W drewnianym podobrazii mieliśmy do czynienia z mnogością zniszczeń. Deski zostały rozłamane na wiele kawałków w obszarze gniazda szpongi. Widoczne były różnego rodzaju pęknięcia, przełamania, deformacje, zabrudzenia.

Zgodnie z założeniami programu prac struktura drewnianego podobrazia została scalona i ustabilizowana. W pierwszej kolejności wykonano zabiegi mające na celu zabezpieczenie warstwy malarskiej. Wyprostowano deformacje podobrazia. Połączono wszystkie połamane fragmenty poszczególnych desek. Miejscowo wzmocniono – poprzez zabieg konsolidacji – osłabioną strukturę drewna. Wszelkie ubytki podobrazia zostały uzupełnione. Ostatnim etapem było ponowne sklejenie na styk czterech desek. Podczas prac kierowano się dbałością o dobro zabytkowego obiektu oraz potrzebą zachowania jego historii, dążono do niewielkiej ingerencji. Podobrazie odzyskało swoją pierwotną funkcję podtrzymującą malowidło i zyskało utraconą wcześniej jedność struktury.

ELŻBIETA BŁASZYŃSKA

Structural conservation and stabilisation of a 16th century epitaph painting depicting the Crucifixion, belonging to the collection of the Archdiocese Museum in Poznań

Supervisor: Dr Aleksandra Hola

The subject of the master thesis is an epitaph painting from Siekierki Wielkie near Poznań that dates back to the second half of the 16th c. The painting, which is 93 × 110.5 cm in dimension, was painted on a wooden support using tempera technique. The object is part of the collection of the Archdiocese Museum in Poznań. For a long time, it was stored in a warehouse, where it was exposed to many destructive factors. Flooding was the main factor that contributed to the damage that was rapidly progressing. This painting is a perfect example of how destructive an effect incorrect storage conditions can have on an artwork. By the end of 2017, the painting was in a catastrophic condition. There was very extensive damage to the wooden support and the paint layer. The destruction of one fragment affected adjacent parts of the painting. The local process of wood decomposition and, as a result, the degradation of the ground and paint layers caused irreversible losses. We dealt with a multitude of damages to the wooden support. Planks were broken into multiple pieces in the crossbeam slot areas. Dirt and various types of cracks, fractures, and deformations were visible.

During conservation the structure of the wooden support was integrated and stabilised. The first step was to protect the paint layer. Then the support was straightened. All the broken pieces of the individual boards were joined together. Where the structure of the wood had been weakened, this was strengthened locally by impregnation. Any losses in the support were filled in. The last step was to glue the four boards together. With as little interference as possible, the restoration work was guided by care for the preservation of the painting and by its historical value. The support regained its original function of holding the paint layer and regained the unity of structure that had been lost.

Zbliżenie na lico, odłamane fragmenty deski nr 4, widoczne przyklejone do lica bibułki japońskie przesączone masą woskowo-żywiczną. Stan przed konserwacją. Fot. P. Gąsior

Close-up of the front, broken pieces of board no. 4, visible Japanese tissue paper that is adhered to the paint layer, soaked with wax-resin mass. Condition before conservation. Photo P. Gąsior

Fragment lica, odłamany fragment deski nr 2, widoczne mikroorganizmy oraz zniszczenia materiału drzewnego i warstwy malarskiej. Stan w trakcie konserwacji. Fot. P. Gąsior

Fragment of the front, broken board no. 2, visible microorganisms and damage to the wood and paint layer. Condition during conservation. Photo P. Gąsior

Widok na tył obrazu, fragmenty deski nr 3 po połączeniu odłamanych elementów oraz przeprowadzeniu miejscowej impregnacji wzmacniającej strukturę podobrazia. Stan w trakcie konserwacji. Fot. E. Błaszyńska

View of the back of the painting, fragments of plank no. 3 after joining broken elements and carrying out local impregnation to strengthen the structure of the support. Condition during conservation. Photo E. Błaszyńska

Ujęcie ogólne tyłu obrazu. Stan po przeprowadzeniu konserwacji strukturalnej. Fot. P. Gąsior

General view of the back of the painting. Condition after structural conservation. Photo P. Gąsior

Ujęcie ogólne lica. Stan po przeprowadzeniu konserwacji strukturalnej. Fot. P. Gąsior

General view of the front of the painting. Condition after structural conservation. Photo P. Gąsior

Szkoła wenecka, *Wskrzeszenie Łazarza*, ok. 1550 r., olej na drewnie, 118,5 × 81 cm. Zdjęcie w świetle bocznym padającym z lewej strony. Stan przed konserwacją. Fot. J. Kędziora

Venetian school, *Resurrection of Lazarus*, ca. 1550, oil on panel, 118,5 × 81 cm. Photograph in raking light from the left. Condition before conservation. Photo J. Kędziora

JUSTYNA KĘDZIORA

Wodne metody oczyszczania malowideł sztalugowych na przykładzie konserwacji XVI-wiecznego włoskiego obrazu przedstawiającego wskrzeszenie Łazarza

Promotor: dr Aleksandra Hola

Wskrzeszenie Łazarza to przykład weneckiego, manierystycznego, olejnego malarstwa sztalugowego. Obiekt był zniszczony przez owadzie szkodniki drewna. Struktura podobrazia przypominała wyglądem gąbkę, doszło do znacznych uszkodzeń drewna, zaprawy i warstwy malarskiej. Ubytki drewna i zaprawy były wypełnione popękkanymi i zdeformowanymi kitami. Retusze olejne i żywiczne odznaczały się kolorem, fakturą i w znacznym stopniu przesłaniały pierwotną warstwę malarską.

Wierzchnie warstwy werniksu i retuszy żywicznych usunięto etanolem. Przemalowania olejne usunięto za pomocą roztworów wodnych zawierających silny chelator (EDTA) i surfaktant niejonowy (Brij® S-100) o wysokiej liczbie HLB i pH ustalonym na poziomie 8,5 przy użyciu buforu (kwasu borowego). Mieszaniny te osadzono w żelach, które dają większą kontrolę podczas aplikacji roztworów. Przetestowano gumę ksantanową, Klucel® M oraz Nanorestore Gel® Extra Dry. Przygotowano też emulsje z alkoholem benzylovym. Wypróbowano również mikroemulsję Nanorestore Cleaning® Apolar. Ciemne pozostałości zdegradowanego werniksu usunięto podobną mieszaniną zawierającą dodatkowo mydło żywiczne (kwas deoksycholowy). Przy komponowaniu roztworów wodnych zastosowano system *Modular Cleaning Program*.

Drugim problemem dotyczącym obrazu *Wskrzeszenia Łazarza* była silna deformacja podobrazia spowodowana usztywnieniem ramką oraz listwami poprzecznymi. Możliwe było bezinwazyjne rozłączenie elementów i ponowne ich sklejenie klejem z wypełniaczem. Ubytki od strony lica wypełniono masę złożoną z żywicy epoksydowej, mikrobalonów fenolowych oraz granulatu korkowego. Uzupełniono ubytki zaprawy. Zaprojektowano ramę stabilizującą i zabezpieczającą podobrazie.

W pracy magisterskiej kompleksowo rozwinięto problematykę oczyszczania z wykorzystaniem mieszanin na bazie wody oraz zgłębiono kwestie związane ze stabilizacją podobrazia.

JUSTYNA KĘDZIORA

Water-based cleaning methods for easel paintings on the example of the conservation of a 16th century Italian painting depicting the resurrection of Lazarus

Supervisor: Dr Aleksandra Hola

The *Resurrection of Lazarus* is an example of Venetian, Mannerist, oil easel painting. The object had been damaged by wood-eating insects. The structure of the support resembled a sponge. There were significant losses of wood, ground, and paint layers. Wood and ground losses have been filled with cracked and deformed putty. Oil and resin retouches were distinguished by their colour and texture and largely overlapped the original paint layer.

During the conservation treatment the top layers of the varnish and resin retouches were removed with ethanol. Oil layers were removed with aqueous solutions containing a strong chelator (EDTA) and a non-ionic surfactant (Brij® S-100) with a high HLB number whose pH was adjusted to 8.5 with a buffer (boric acid). These mixtures were embedded in gels that give greater control in the application of solutions. Xanthan gum, Klucel® M and Nanorestore Gel® Extra Dry were tested as gelling agents. Moreover, emulsions with benzyl alcohol were prepared. Nanorestore Cleaning® Apolar microemulsion was also tested for efficacy. Dark residues of the degraded varnish were eventually removed with a similar mixture containing the addition of resin soap (deoxycholic acid). The Modular Cleaning Program system was used to compose the aqueous solutions.

The second problem with the *Resurrection of Lazarus* was the strong deformation of the support caused by the stiffening of the frame and crossbars. It was possible to detach the elements non-invasively and reattach them with glue and filler. The defects on the paint layer side were filled with a compound of epoxy resin, phenolic microballoons and cork granules. Mortar losses were filled. A stabilising and protecting frame was designed.

The thesis discusses the use of water-based mixtures in cleaning treatments and the problems related to the stabilisation of wooden supports.

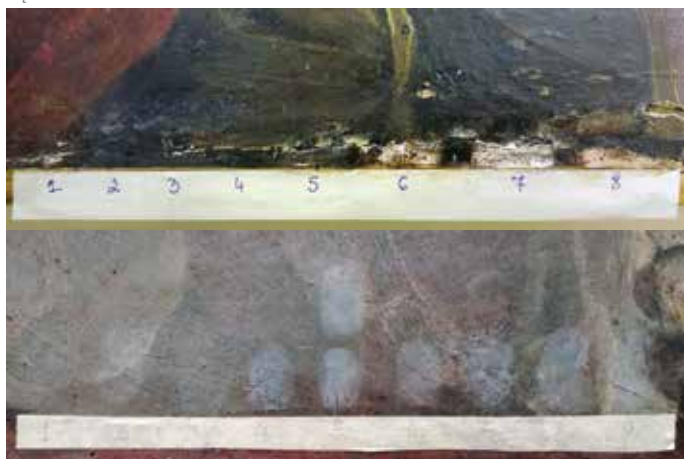
Przemaalowanie olejne, przed i po usunięciu wodnym żelem. Fot. J. Kędziora

Oil overpainting, before and after removal with aqueous gel. Photo J. Kędziora

Pozostałości zdegradowanego werniksu, przed i po usunięciu żelem z dodatkiem mydła żywicznego. Fot. J. Kędziora

Remnants of degraded varnish, before and after removal with gel with an addition of resinous soap. Photo J. Kędziora

Próby usuwania retuszy olejnych. Fot. J. Kędziora

Tests of the removal of oil retouching. Photo J. Kędziora

Stan po rozłączeniu desek i usunięciu werniksu, retuszy, kitów i innych niepierwotnych elementów.
Fot. P. Gąsior

Condition after disconnecting of the boards and removal of varnish, retouching, fills and other non-original elements. *Photo P. Gąsior*

Stan po sklejeniu podobrazia i uzupełnieniu ubytków zaprawy. Fot. P. Gąsior

Condition after unifying the support and filling the ground losses. Photo P. Gąsior

Matka Boska Hermanicka, XVII w., obraz tablicowy. Ujęcie ogólne lica obrazu. Stan przed konserwacją.
Fot. P. Gąsior

Our Lady of Hermanice, 17th c., panel painting. General view. Condition before conservation.
Photo P. Gąsior

PAULINA WĘGRZYN

Metody badań obrazów sztalugowych na podobrazii drewnianym na przykładzie analizy i konserwacji obrazu z przedstawieniem *Matki Boskiej Hermanickiej* (XVII w.)

Promotor: dr hab. Jarosław Adamowicz, prof. ASP

Hermanicki wizerunek Matki Boskiej to obraz sztalugowy na podobrazii drewnianym pochodzący z kościoła oo. Dominikanów w Ustroniu-Hermanicach. Trafił do Pracowni Konserwacji i Restauracji Malowideł na Drewnie w lutym 2018 roku w celu określenia stanu zachowania i przeprowadzenia badań konserwatorskich przed planowanym aktem koronacji wizerunku. Wstępna analiza obiektu i wykonane zdjęcie rentgenowskie ujawniły istnienie starszej, dwukrotnie przemalowanej kompozycji maryjnej w typie Matki Boskiej Śnieżnej, która – jak się okazało – została namalowana na wtórnie użytym podobrazii z przedstawieniem portretowym wykonanym w 1611 roku.

Prezentowana realizacja dotyczyła w pierwszej kolejności rozpoznania poszczególnych kompozycji obrazu – portretu męskiego, pierwotnego wizerunku Matki Boskiej Śnieżnej oraz jej późniejszych przekształceń – przy wykorzystaniu współczesnych metod analitycznych (m.in. SEM-EDX, spektroskopia Ramana) oraz technik obrazowania (MA-XRF, obrazowanie hiperspektralne). Praca pisemna charakteryzuje zastosowaną metodologię badawczą, przedstawia interpretację uzyskanych wyników oraz ocenia przydatność poszczególnych technik badawczych dla przebiegu opisywanego przedsięwzięcia. Uzyskane w ten sposób informacje pozwoliły na poznanie kompozycji i ikonografii wymienionych przedstawień, budowy technologicznej, techniki wykonania, stanu zachowania oraz częściowe ustalenie datowania i proveniencji, a w dalszej kolejności – na przeprowadzenie konserwacji i restauracji obrazu *Matki Boskiej Hermanickiej*.

Celem prac konserwatorskich było przywrócenie pierwotnego, XVII-wiecznego wizerunku maryjnego poprzez usunięcie przemalowań, wskutek których obraz utracił swoje wysokie walory artystyczne i estetyczne, oraz wydobycie i podkreślenie tych wartości w ramach przeprowadzonych zabiegów restauratorskich. Niezwykle ważnym dokonaniem było zdefiniowanie prawidłowego wzorca ikonograficznego obrazu i wpisanie go w tradycję kultu Matki Boskiej Śnieżnej na ziemiach polskich.

PAULINA WĘGRZYN

Examining the methods used for restoring easel paintings on wooden supports – analysis and conservation of a painting with a representation of *Our Lady of Hermanice* (17th century)

Supervisor: Prof. Jarosław Adamowicz

From the church of the Dominicans in Ustroń-Hermanice, the painting of Our Lady of Hermanice is an easel painting on a wooden support which was brought into the Panel Paintings' Conservation and Restoration Studio in February 2018. The objective was to determine the state of preservation of the object and carry out conservation research before the planned act of the image's canonical coronation. Preliminary analysis of the object and the X-ray image taken revealed the existence of an older, twice painted Marian composition in the manner of the image *Salus Populi Romani*, which as it turned out was painted on the reused support of a portrait from 1611.

The project concerned, first of all, analysis of the individual compositions – a male portrait, the original image of *Salus Populi Romani*, and its subsequent transformations – with the use of modern analytical methods (including SEM EDX, Raman spectroscopy) and imaging techniques (MA-XRF, hyperspectral imaging). The thesis describes the research methodology used, presents an interpretation of the results and assesses the usefulness of individual research techniques for the course of implementation. The information that was obtained made it possible to get to know the composition and iconography of the above-mentioned representation, its technological structure, the techniques used in its execution and the state of its preservation. It was possible to determine the provenance of the work and to date it, and subsequently to carry out conservation and restoration of the painting.

The aim of the conservation work was to restore the original 17th c. Marian image by removing overpainting, which was obscuring its high artistic and aesthetic value, and to extract and emphasize these values as part of the restoration procedures. The definition of the correct iconographic pattern of the painting and its inclusion in the tradition of the cult of *Salus Populi Romani* in Poland is an extremely important achievement for the project.

Zdjęcie rentgenowskie obrazu. Stan przed konserwacją. Fot. M. Obarzanowski

X-ray photograph of the painting. Condition before conservation. Photo M. Obarzanowski

Proces wysuwania zablokowanej listwy poprzecznej przy użyciu ścisków. Fot. O. Vaitkus

The process of drawing out the stuck crossbar using clamps. Photo O. Vaitkus

Fragment lica obrazu w trakcie usuwania przemalowań. Partie przemalowań z tła i szat postaci usunięto chemicznie, wykorzystując rozpuszczalniki zawieszone w żelach i emulsjach. Fot. P. Węgrzyn

Fragment of the painting during mechanical removal of overpainting layers. The overpainting on the background and the robes was chemically removed using solvents suspended in gels and emulsions.

Photo P. Węgrzyn

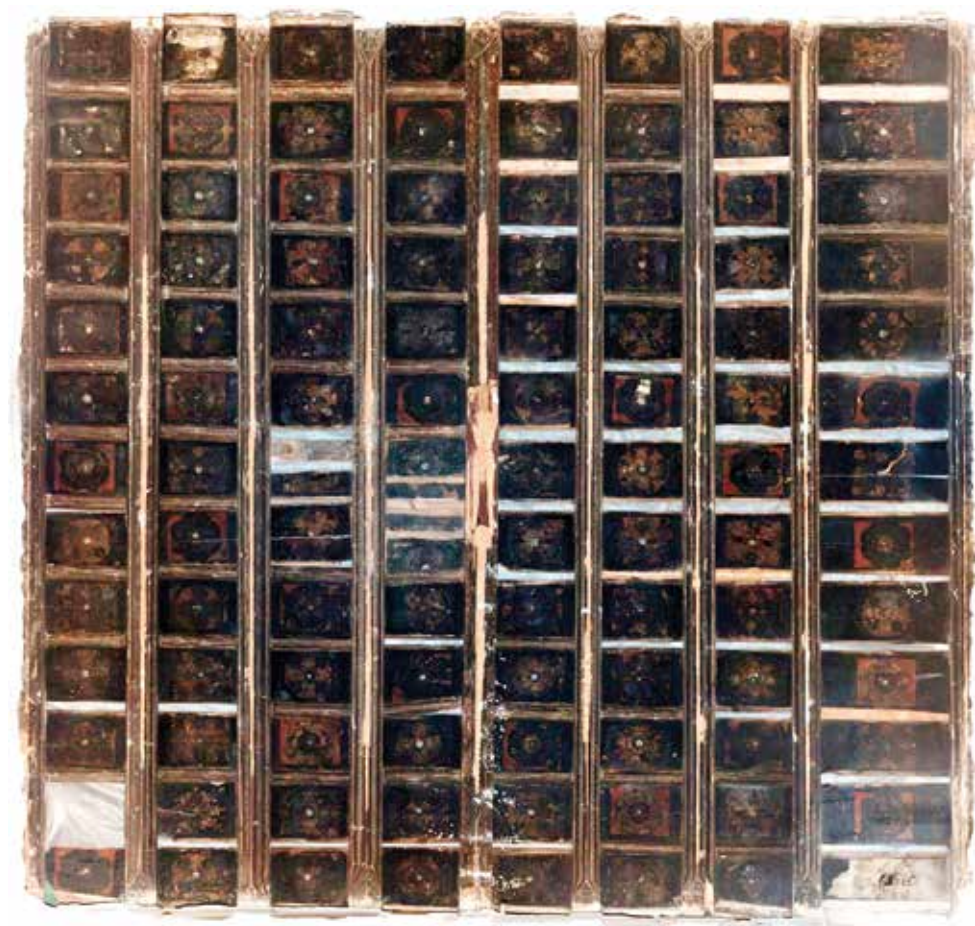
Fragment lica obrazu (twarz Marii) w trakcie mechanicznego usuwania przemalowań skalpelem z powierzchni pierwotnej warstwy malarskiej. Fot. P. Węgrzyn

Fragment of the painting (Mary's face) during mechanical removal of overpainting layers using scalpel. Photo P. Węgrzyn

Obraz z Hermanice w trakcie uzupełniania ubytków warstwy malarskiej. Stan po przywróceniu pierwotnego, XVII-wiecznego wizerunku maryjnego. Fot. E. Blaszyńska

The Hermanice painting during the process of filling in the paint layer losses. Condition during the restoration of the original, 17th century Marian image. Photo E. Blaszyńska

Ortofotoplan pseudokasetonowego stropu pierwszego piętra w kamienicy przy ul. Poselskiej 7 w Krakowie. Stan przed konserwacją. *Oprac. B. Mitka*

Orthophotograph of the pseudo-coffered ceiling on the first floor in the tenement house at 7 Poselska Street in Krakow. Condition before conservation. *Prepared by B. Mitka*

JOANNA WÓJCIK

Konserwacja XVI-wiecznego stropu pseudokasetonowego dekorowanego kołtrynami w kamienicy przy ul. Poselskiej 7 w Krakowie

Promotor: dr hab. Jarosław Adamowicz, prof. ASP

Przedmiotem pracy magisterskiej było ustalenie złożonej budowy stropu oraz stworzenie programu prac i aranżacji dla całego obiektu. Działania konserwatorskie przeprowadzono w obrębie wyznaczonego obszaru sześciu kasetonów, charakteryzującego się zróżnicowanym stanem zachowania polichromii i kołtryn oraz różnymi formami profilowań belek i listew poprzecznych.

Strop znajduje się na pierwszym piętrze kamienicy przy ulicy Poselskiej 7 w Krakowie. Belki stropowe wraz z listwami poprzecznymi wyznaczają na powale prostokątne pola imitujące kasetony. Pola kasetonów pokryto dwiema warstwami kołtryn z motywami roślinno-kwiatowych rozet. Pierwotną polichromię charakteryzowała intensywna kolorystyka oparta na błękitach, czerwieniach i żółceniach. W wieku XVII przysłonięto ją warstwą malarską o znacznie ograniczonej gamie kolorystycznej, a wielobarwne rozety zasłonięto monochromatycznymi kołtrynami.

W ramach pracy magisterskiej zaproponowano aranżację stropu opartą na kompilacji dwóch warstw chronologicznych – pierwotnej polichromii oraz warstwy przemalowań. Oryginalną polichromię odsłonięto na belkach stropowych oraz w płycinach kasetonów. Warstwę przemalowania postanowiono eksponować na listwach poprzecznych. W wyznaczonym obszarze przeprowadzono konserwację techniczną elementów konstrukcyjnych wraz z uczytelnieniem oraz miejscową rekonstrukcją polichromii.

Kołtryny dwóch warstw zdemontowano i poddano konserwacji technicznej w celu przywrócenia pierwotnych formatów arkuszy. Kołtryny pierwszej dekoracji zdecydowano się eksponować na stropie, jednak dopiero po ustabilizowaniu warunków klimatycznych w kamienicy. W przypadku kołtryn drugiej dekoracji zasugerowano, aby w przyszłości również uwidocznili je w budynku.

Zaproponowane w ramach pracy magisterskiej rozwiązania wyznaczają dalszy kierunek konserwacji stropu, a uzyskany efekt stanowi wizualizację możliwej aranżacji całego obiektu.

JOANNA WÓJCIK

Conservation of the 16th century pseudo-coffered ceiling decorated with quilts in the tenement house at 7 Poselska Street in Krakow

Supervisor: Prof. Jarosław Adamowicz

The subject of the master's thesis was to determine the complex structure of the ceiling and to create a work and arrangement program for the entire facility. Conservation activities were carried out within the designated area of six coffers, which are characterized by varied states of preservation of polychromes and quilts and various forms of profiling of beams and crossbars.

The ceiling is located on the first floor of a tenement house at 7 Poselska Street in Krakow. Ceiling beams with transverse laths mark rectangular fields that imitate coffers. The coffer fields were covered with two layers of quilts with floral and rosette motifs. The original polychrome was characterised by intense colours based on blues, reds and yellows. In the 17th c. it was covered with a paint layer of a significantly limited range of colours, and the multi-coloured rosettes were covered with monochromatic quilts.

As part of the master's thesis, a ceiling arrangement was proposed based on a compilation of two chronological layers: the original polychrome and a layer of repainting. The original polychrome was exposed on the ceiling beams and in the panels of the coffers. It was decided to display the paint layer on the crossbars. In the chosen area, technical treatment of the structural elements was carried out, along with clarification and local reconstruction of the polychrome.

The quilts of the two layers were dismantled and subjected to technical treatment in order to restore the original sheet formats. It was decided to display the quilts of the first decoration on the ceiling, but only when the climatic conditions in the tenement stabilise. In the case of the quilts of the second decoration, it was suggested to also make them visible in the interior in the future.

The suggested solutions set the direction for the rest of the ceiling's conservation, and the obtained effect is a visualisation of the possible arrangement of the entire decoration.

Oczyszczanie powierzchni wyznaczonego obszaru stropu przy użyciu wilgotnych kompresów. *Fot. J. Wójcik*
Cleaning the surface of the chosen area of the ceiling using moist compresses. *Photo J. Wójcik*

Rozwarstwianie koltryn pochodzących z dwóch warstw chronologicznych stropu. *Fot. J. Wójcik*
Delamination of the quilts originating from two chronological layers of the ceiling. *Photo J. Wójcik*

Kołtryna D3 I po demontażu ze stropu i kąpielach oczyszczających. *Fot. J. Wójcik*

Quilt D3 I after dismantling from the ceiling and after the cleaning baths. *Photo J. Wójcik*

Kołtryna D3 I po uzupełnieniu ubytków płynną masą papierową i przywróceniu pierwotnego formatu arkusza papieru. *Fot. J. Wójcik*

Quilt D3 I after filling the losses with paper pulp and after restoring the original size of the paper. *Photo J. Wójcik*

Fragment stropu pseudokasetonowego, widok na wyznaczony obszar. Stan po konserwacji. Fot. J. Wójcik

Fragment of a pseudo-coffered ceiling, view of the treated area. Condition after conservation. Photo J. Wójcik

Józef Mehoffer, Loteria na urządzenie Domu Matejki, Kraków 1899, plakat, nr. inw. 173, zakwalifikowany do kategorii III, całość, lico. Stan przed konserwacją. *Fot. I. Aktypi*

Józef Mehoffer, Lottery for the arrangement of the Matejko House, Krakow 1899, poster, no. inv. 173, assigned to the 3rd category. Condition before conservation. *Photo I. Aktypi*

IZABELA SOFIA AKTYPI

Systematyka i inwentaryzacja plakatów z końca XIX i początku XX wieku ze zbiorów Biblioteki ASP im. Jana Matejki w Krakowie oraz opracowanie metod konserwacji i rekonserwacji

Promotor: dr Regina Kozik

Praca magisterska została zainspirowana badaniami stanu zachowania XIX- i XX-wiecznych księgozbiorów pochodzących z największych bibliotek w Polsce oraz na świecie.

Celem pracy było rozpoznanie, w jakim stanie znajdują się plakaty zgromadzone w Bibliotece ASP im. Jana Matejki w Krakowie, ze szczególnym uwzględnieniem problemu kwaśnego papieru. Do skonstruowania odpowiedniego planu działań konserwatorskich oraz stworzenia planu bezpiecznego przechowywania i kontrolowania zbiorów plakatów konieczne było zbadanie ich stanu zachowania oraz scharakteryzowanie przyczyn degradacji. W pracy zaproponowano metodę oceny stanu plakatów umożliwiającą zakwalifikowanie ich do jednej z trzech kategorii, w zależności od rodzaju występujących zniszczeń, oraz stworzono jednolity plan konserwatorski.

Pierwszym etapem było wypracowanie metodyki oceny stanu zachowania plakatów oraz wybór obiektów. Do przeglądu wytypowano 43 plakaty pochodzące z lat 1897–1927. Była to świadoma selekcja, a kryterium stanowiły zakres oraz specyfika zniszczeń. Przegląd wybranych plakatów opierał się na stworzeniu „atlasu zniszczeń” – karty ewidencyjnej dla każdego plakatu, obserwacji stanu zachowania w świetle przechodzącym, rozproszonym i bocznym, weryfikacji stanu zachowania druku oraz określeniu przyczyn zniszczeń papieru i druku. Na podstawie zebranych informacji z przeglądu i opracowanych danych pogrupowano plakaty według przyjętych kryteriów, porządkując je ze względu na stan zachowania.

Kolejnym etapem była rekonserwacja trzech plakatów, zakwalifikowanych do poszczególnych grup, oraz opracowanie programu prac konserwatorskich dla wszystkich plakatów ze zbiorów Biblioteki ASP w Krakowie.

IZABELA SOFIA AKTYPI

Systematisation and inventory of posters from the end of the 19th and early 20th century from the collection of the Library of the Academy of Fine Arts in Krakow, including the development of methods of conservation and reconsevation

Supervisor: Dr Regina Kozik

The thesis was inspired by research on the preservation of 19th and 20th c. book collections from the largest libraries in Poland and abroad.

The aim of the study was to identify the condition of the posters held in the Library of the Academy of Fine Arts in Krakow, with particular emphasis on the problems associated with acidic paper. In order to construct an appropriate plan for conservation treatment and to create a plan for the safe storage and control of the poster collection, it was necessary to examine its current state of preservation and to identify the causes of degradation. The thesis proposed a method for assessing the condition of the posters that classified them into one of three categories, depending on the type of damage. A uniform conservation plan was then created.

The first stage was to develop a methodology for assessing the state of preservation of the posters and to select the objects to be categorised. Forty-three posters from 1897–1927 were selected. This was a conscious selection based on the criterion of the scope and nature of the damage involved. The inspection of selected posters was based on an “atlas of damage” – a record sheet for each poster that listed the following observations: on the state of preservation in transmitted, scattered, and raking light; verification of the state of the preservation of the print; and determining the causes of the damage to both paper and print. Based on information collected from the inspection and the compiled data, the posters were divided into three groups according to the state of preservation.

The next stage was the reconsevation of three posters assigned to each group, and the development of a restoration program for all posters in the collection of the Library of the Academy of Fine Arts in Krakow.

Lico plakatu w świetle przechodzącym. Stan przed konserwacją, widoczny zakres napraw wykonanych w poprzednich latach oraz zakres zniszczeń. Fot. I. Aktypi

The face of the poster in transmitted light. Condition before conservation, visible scope of repairs carried out in previous years and the extent of damage. Photo I. Aktypi

Fragment plakatu. Stan przed konserwacją, widoczne rozdarcia i ubytki papieru, odspojenia od płótna dublażowego oraz łamliwość papieru. Fot. I. Aktypi

Fragment of the poster. Condition before conservation, visible tears and losses of paper, detachments from the backing canvas and paper breakage. Photo I. Aktypi

Fragment plakatu w świetle bocznym. Stan przed konserwacją, widoczna deformacja papieru spowodowana przez naprawy przeprowadzone w poprzednich latach. *Fot. I. Aktypi*

Fragment of the poster in raking light. Condition before treatment, visible deformation of the paper caused by repairs carried out in previous years. *Photo I. Aktypi*

Fragment plakatu w świetle bocznym. Stan przed konserwacją, widoczne uzupełnienie warstwy druku wykonane w poprzednich latach. *Fot. I. Aktypi*

Fragment of the poster in raking light. Condition before treatment, visible fills of the print layer made in previous years. *Photo I. Aktypi*

Lico plakatu. Stan po konserwacji. Fot. I. Aktypi

The face of the poster. Condition after conservation. Photo I. Aktypi

Widoczny stan zachowania rzeźby zarejestrowany w 2017 roku. Brak około 90% postaci Komedianta, głowy postaci Komediantki oraz wszystkich elementów metalowych – lanc i runda kapelusza. Ponadto widoczne wewnętrzne zbrojenia pokryte produktami korozji tlenkowej, zabrudzenia atmosferyczne, kolonie porostów i ubytki postaci. *Fot. K. Feć-Sfora*

Condition of the sculpture in 2017. The sculpture was lacking around 90% of the male Comedian, the head of the female Comedian and all of the metal elements, the lance and the hat brim. There were numerous cavities and inner reinforcements visible that were covered in corrosion, dirt and lichens.

Photo K. Feć-Sfora

KATARZYNA FEĆ-SFORA

Konserwacja i rekonstrukcja patynowanej rzeźby ze zbrojonego betonu *Komedianci* Romana Tarkowskiego w oparciu o badania autorskiej techniki i technologii na przykładzie dziesięciu rzeźb artysty

Promotor: mgr Marek Wawrzekiewicz

Temat pracy magisterskiej obejmował zagadnienia z zakresu konserwacji i rekonstrukcji betonowej rzeźby współczesnej powstałej w 1967 roku w ramach autorskich eksperymentów Artysty. *Komedianci* to rzeźba trójpostaciowa, gdzie najwyższa z postaci ma 215 cm wysokości.

W celu pozyskania informacji dotyczących techniki i technologii, jakimi posługiwał się Autor, wykonano badania fizykochemiczne dziesięciu jego rzeźb ekspozycyjnych w Parku Krakowskim. Nietypowa technika wykonania i brak wzmianek w literaturze na temat konserwacji rzeźb z betonu zbrojonego patynowanych siarczanem miedzi spowodowały konieczność przeprowadzenia prób materiałowych i opracowania indywidualnej technologii.

Głównym problemem był fakt, że produktów standardowo przeznaczonych do betonu nie można w bezpieczny sposób wykorzystywać przy rzeźbach patynowanych siarczanem miedzi. Dlatego zachowane fragmenty poddano głównie konserwacji technicznej. Siarczan miedzi jako substancja chemiczna patynuje i przemieszcza się w strukturze betonu pod wpływem działania warunków atmosferycznych. Na zmianę jego koloru oraz intensywności wpływ ma nawet woda, stąd do prac konserwatorskich stosowano materiały uprzednio testowane, niewpływające na zmianę charakterystycznej autorskiej kolorystyki i faktury.

Aby przywrócić rzeźbie jej pierwotną formę, wykonano rekonstrukcję brakującej postaci Komedianta, cokołu oraz elementów metalowych. Z ocalałych fragmentów nóg usunięto autorskie, skorodowane zbrojenia, aby bezpiecznie osadzić rekonstrukcję najcięższej i największej postaci. Ponadto zrekonstruowano inkrustację rzeźby przy użyciu łusek po nabojach.

Rzeźba *Komedianci* mimo ogromnej wagi i gabarytów w zamyśle Autora miała być łatwa w montażu i demontażu ze względu na przeznaczenie wystawowe. Postaci zamontowano na wzór innej trójpostaciowej rzeźby Artysty, przy której posadowieniu brał on udział. Rzeźby są wyważone, na ich stabilizację oddziałuje siła grawitacji, przez co nie potrzebują dodatkowego spoinowania na łączeniach elementów.

KATARZYNA FEĆ-SFORA

Conservation and restoration of *Comedians* by Roman Tarkowski – a patinated sculpture from reinforced concrete; following the techniques and technology utilised in ten other sculptures by the same artist

Supervisor: Marek Wawrzekiewicz, MA

The thesis examines the conservation and restoration issues of a contemporary sculpture, entitled *Comedians*, which was made from reinforced concrete in 1967. This is a three-part sculpture, of which the tallest element is 215 cm.

In order to acquire crucial information about the technique and technology employed, physical and chemical experiments were conducted on ten other sculptures by the same author that are exhibited at Krakowski Park. The unusual technique and lack of literature concerning the conservation of sculptures from reinforced concrete patinated with copper sulphate meant that it was necessary to employ a conservation technique planned specifically for Tarkowski's work.

The core issue was that products usually employed for the conservation of concrete sculptures could not be used here, as they would not have been safe for a sculpture patinated with copper sulphate, hence the preserved fragments were mainly subjected to structural conservation. As a chemical substance, copper sulphate patinates and relocates in the concrete structure as a result of weather variations. The colour and intensity of copper sulphate alters when it is exposed to water. So as not to interfere with the unique and original colour scheme and texture, only materials that had already been tested were used in restoration works.

In order to bring the sculpture back to its original state, reconstruction of the support, the metal elements, and a missing figure were undertaken. The original corroded reinforcement rods were replaced in order to install the reconstruction safely (which is the largest and heaviest element of the sculpture). In addition, the reconstruction of surface incrustation with bullet shells was conducted.

In spite of its huge weight and size, the *Comedians* sculpture was intended to be easy to assemble and dismantle for exhibitions. Elements were assembled based on the author's other three-part sculptures. The figures are balanced and their stability is affected by gravity so additional grouting is not necessary.

Widoczny stan zachowania rzeźby po nieudanym demontażu cokółu z 2005 roku. Postaci są od siebie oddzielone, cokół w kawałkach. Fot. K. Feć-Sfora

Condition of the sculpture after a mismanaged dismantling of the support in 2005. Figures were separated from each other and the support was left in pieces. Photo K. Feć-Sfora

Stan zachowania postaci Komediantów po przywiezieniu do pracowni konserwatorskiej. Widoczne zabrudzenia atmosferyczne, kolonie porostów, ubytki formy postaci Komediantki oraz Zwierzątka, fragmenty nóg postaci Komedianta, brak elementów metalowych – lanc i runda kapelusza. Fot. K. Feć-Sfora

Condition of the sculpture after transporting it to the studio. There were visible cavities in the female Comedian and the Animal. Only fragments of the legs of the male Comedian remained. Observable dirt and lichens, sculpture lacking its metal elements. Photo K. Feć-Sfora

Prace nad rekonstrukcją postaci Komedianta w trakcie przygotowywania formy gipsowej na modelu glinianym. Fot. K. Feć-Sfora

Work on the reconstruction of the male Comedian. Preparation of a plaster negative on a clay form.
Photo K. Feć-Sfora

Postać Komedianta, widoczna inkrustacja rzeźby wykonana łuskami po nabojach. Fot. K. Feć-Sfora

The male Comedian, visible incrustation of the surface with bullet shells. Photo K. Feć-Sfora

Rzeźba *Komedianci* po zakończeniu prac konserwatorskich i rekonstrukcyjnych. Fot. K. Feć-Sfora
Comedians after the conservation and reconstruction works. Photo K. Feć-Sfora

Obie strony malaganu – drewnianej, polichromowanej rzeźby używanej w ceremoniach plemiennych na obszarze Nowej Irlandii, obecnie należącej do zbiorów Państwowego Muzeum Etnograficznego w Warszawie (nr inw. PME 13365/E). Stan przed konserwacją ukazujący liczne ubytki i uszkodzenia w obrębie ażurowej formy fryzu, dekoracji kolorystycznej, jak również znaczne zabrudzenie powierzchni. *Fot. P. Gąsior*

Both sides of the malagan – a wooden, polychrome sculpture used in rituals in New Ireland, now in the collection of the State Ethnographic Museum in Warsaw (inv. no. PME 13365/E). Condition before conservation, multiple losses in the structure, painted decoration and surface dirt. *Photo P. Gąsior*

PAULINA GŁUSZEK

Zagadnienia badawcze i konserwatorskie dotyczące drewnianych polichromowanych obiektów sztuki plemiennej z obszaru Oceanii na przykładzie rzeźby malagan (XIX/XX w.) ze zbiorów Państwowego Muzeum Etnograficznego w Warszawie

Promotor: dr Janusz Sarkowicz

Drewniany, barwny fryz ze zbiorów Państwowego Muzeum Etnograficznego w Warszawie pochodzi z jednej z wysp Oceanii. Określany jest mianem malaganu, podobnie jak ceremonia funeralna związana ze sferą wierzeń plemiennych, podczas której spełniał istotną funkcję – łącznika między żywymi a zmarłym.

Egzotyczny eksponat z wizerunkami ptaków, węża i ludzkich postaci stał się okazją do zapoznania się szerzej z kulturą i sztuką Oceanii. Starano się dowiedzieć jak najwięcej o genezie powstania obiektu oraz ceremoniach i rytuałach z nim związanych.

Istotnym wyróżnikiem była nieoczywista technika wykonania płaskorzeźbionej kompozycji, wynikająca między innymi z zastosowania nietypowych narzędzi i materiałów. Do opracowania imitacji oczu i włosów postaci użyto chociażby fragmentów muszli ślimaków morskich i włókien sitowia. Przeprowadzone badania technologiczne były pomocne w identyfikacji materiałów, które posłużyły do wykonania i dekoracji płaskorzeźby. Fotografie obiektu w różnych zakresach promieniowania analitycznego poszerzyły wiedzę na temat konserwacji przeprowadzonej w Muzeum (lata 70. XX w.), zastosowanych wówczas materiałów, miejsc napraw i retuszy. W świetle także innych badań oraz na podstawie informacji pochodzących z różnych źródeł zdołano zidentyfikować miejsce i czas powstania malaganu – obiekt pochodzi najprawdopodobniej z Nowej Irlandii i powstał na przełomie XIX i XX wieku.

Eksponat wymagał konserwacji technicznej, w ramach której między innymi sklejono odłamlane i spękane elementy. Podjęto także działania z zakresu konserwacji estetycznej, aby podkreślić walory obiektu, nie zacierając jego autentyczności. Odtworzono brakujące części kompozycji rzeźbiarskiej. Ich wcześniejsza forma nie budziła wątpliwości ze względu na swoją powtarzalność. Powierzchnie zrekonstruowanych fragmentów dostosowano kolorystycznie do oryginalnych partii płaskorzeźby, scalając także lokalnie ubytki charakterystycznej polichromii malaganu, ograniczonej do trzech zasadniczych kolorów. W rezultacie powyższych prac zachowano specyficzne walory tego intrygującego zabytku spoza kręgu kultury europejskiej.

PAULINA GŁUSZEK

Research and conservation issues concerning wooden polychrome tribal art objects from the Oceania area – the restoration of a malagan sculpture (19th/20th century) from the collection of the State Ethnographic Museum in Warsaw

Supervisor: Dr Janusz Sarkowicz

The colourful wooden frieze from the collection of the State Ethnographic Museum in Warsaw originates from one of the Oceanian islands. It is referred to as malagan because this is the funeral ceremony during which it performed an important function as a link between the living and the dead.

The exotic exhibit, with images of birds, serpents and human figures, offers an opportunity to learn more about the culture and art of Oceania. Efforts were made to learn as much as possible about the origins of the object as well as the ceremonies and rituals related to it.

An important distinguishing feature was the non-obvious technique of execution, which results from the use of unusual tools and materials. Fragments of sea snail shells and rush fibres were used to imitate the eyes and hair of the figures. The technological research that was conducted was helpful in identifying these and other materials that were used to make and decorate the bas-relief. Photographs of the object in various analytical lights broadened the existing knowledge that was based on conservation carried out at the Museum in the 1970s, such as the materials used at the time and the location of repairs and retouching. In the light of other studies and based on information from various sources, it was possible to identify the place and time of the creation of the malagan, which was most likely New Ireland at the turn of the 20th c.

The objects required technical maintenance, such as bonding broken and cracked elements. Efforts in the field of aesthetic conservation were also undertaken to emphasize the value of the object without blurring its authenticity. Missing elements of the sculptural composition were recreated. Their original form did not raise any doubts thanks to its repeatability. The surfaces of the reconstructed fragments were colour-matched to the original parts which were in characteristic polychrome (limited to three basic colours), and the major paint losses were filled. As a result of these restoration works, this exotic sculpture has been preserved for posterity.

Grupa malaganów przed Domem Mężczyzn. Medina Północna, Nowa Irlandia 1930. Fot. Felix Speiser © (F)Vb 1564, Museum der Kulturen Basel (<https://collection-lacharriere.quaibranly.fr/en/malagan-head>)

A group of malagans in front of the Men's House. Northern Medina, New Ireland 1930. Photo Felix Speiser © (F)Vb 1564, Museum der Kulturen Basel (<https://collection-lacharriere.quaibranly.fr/en/malagan-head>)

Fotografia w świetle UV fragmentu centralnej części malaganu ukazująca miejsca wykonania retuszy i zabezpieczeń – zabiegów konserwatorskich przeprowadzonych w Muzeum w latach 70. XX w. Fot. P. Gąsior

Photograph in UV light of a fragment of the malagan, showing the retouchings and reinforcements – conservation procedures carried out in the Museum in the 1970's. Photo P. Gąsior

Próby efektywności odczyszczania zabrudzeń powierzchni w obrębie polichromii głowy ptaka (1. Laponit, 2. terpentyna z alkoholem, 3. detergent z wodą, 4. Contrad 2000, 5. Vuplex, 6. mydło marsylskie, 7. olej lniany z KOH, 8. ślina syntetyczna). Fot. P. Głuszek

Tests of the effectiveness of cleaning on the surface of the polychrome of the bird's head (1. Laponit, 2. turpentine with ethanol, 3. detergent with water, 4. Contrad 2000, 5. Vuplex, 6. Marseille soap, 7. linseed oil with KOH, 8. synthetic saliva). Photo P. Głuszek

Odczyszczanie włókien sitowia tworzących pióropusz głowy ptaka za pomocą strumienia pary wodnej. Fot. J. Sarkowicz

Cleaning the rush fibres that make up the bird's head plume with the use of water vapor. Photo J. Sarkowicz

Etap odtwarzania brakujących elementów kompozycji rzeźbiarskiej w górnej partii malaganu z zastosowaniem zarówno drewna lipowego, jak i modyfikowanej masy epoksydowej Axson SC-258.
Fot. P. Głuszek

The stage of recreating the missing elements of the sculptural composition in the upper part of the malagan with the use of both linden wood and modified epoxy mass Axson SC-258. *Photo P. Głuszek*

Fragment płaskorzeźby w ujęciu bocznym ukazującym wijącą się formę węża, od strony awersu częściowo zrekonstruowaną. Fot. J. Sarkowicz

Side-view of a fragment of the sculpture with a serpent form, partially reconstructed on the obverse.
Photo J. Sarkowicz

Obie strony malaganu po przeprowadzonych pracach konserwatorskich. Fot. J. Sarkowicz

Both sides of the malagan after conservation treatment. Photo J. Sarkowicz

Jan Matejko, *Portret Marii Pusłowskiej*, 1871 r. Fot. P. Gąsior

Jan Matejko, *Portrait of Maria Pusłowska*, 1871. Photo P. Gąsior

ALEKSANDRA BIELAK

Zarys techniki i technologii Jana Matejki w oparciu o *Portret Marii Pusłowskiej*. Kopia. Konteksty

Promotor: mgr Andrzej Raczkowski

Jan Matejko to artysta wszystkim znany i przez wielu podziwiany, a jednocześnie jego twórczość od strony technologicznej oczekuje wciąż na szersze spojrzenie, pozostając nie w pełni rozpoznaną. Powstają obszerne rozprawy mówiące o warsztacie kolejnych polskich artystów, tymczasem wciąż brakuje tych poświęconych Matejce. Tę lukę stara się, choćby częściowo, wypełnić niniejsza praca magisterska.

Portret Marii Pusłowskiej, pochodzący ze zbiorów Muzeum Uniwersytetu Jagiellońskiego, posłużył jako obszar szeroko zakrojonych badań prowadzonych dwutorowo. Z jednej strony fizykochemicznych, uzupełnianych literaturą przedmiotu, w tym relacjami osób osobiście znających Matejkę i jego dorobek, a z drugiej strony – polegających na identyfikacji rozwiązań malarskich w oparciu o zachowane obrazy Mistrza. Suma wiedzy zdobytej tą drogą posłużyła do wykonania kopii portretu z założeniem odtworzenia autorskiej technologii i techniki malarskiej. Przeprowadzone przy tej okazji badania odsłoniły nieznane dotąd fakty o samym obrazie. Fotografia RTG ujawniła znaczącą zmianę pierwotnej pozycji modelki. Udało się odnaleźć niemal wszystkie rekwizyty występujące na płótnie czy z nim powiązane, co poszerzyło kontekst historyczny w zakresie np. inspiracji malarstwem portretowym Anthony’ego van Dycka. Odkrycie *pentimenti* postawiło szereg pytań dotyczących relacji barwnych zachodzących między oryginalnym dziełem a kopią, granic odwzorowywania pierwowzoru, odczytania złożonej, modyfikowanej przez autora budowy obrazu.

Proces kopiowania okazał się niezwykle frapującym źródłem wiedzy i inspiracji. Zdobyte w ten sposób doświadczenie przyczyniło się do pełniejszego rozpoznania warsztatu mistrza Jana Matejki i docenienia jego geniuszu również i w tym zakresie, co w perspektywie może być inspiracją do podjęcia dalszych badań.

ALEKSANDRA BIELAK

Characterisation of Jan Matejko's techniques and technology through a copy of the *Portrait of Maria Pustowska*

Supervisor: Andrzej Raczkowski, MA

The artist Jan Matejko is widely known and admired by many. However, from a technological point of view, his work is still not fully recognized and is waiting for a broader perspective. While there are many dissertations devoted to the workshops of other Polish artists, there are still none devoted to Matejko. This thesis is an attempt to fill this gap, at least partially.

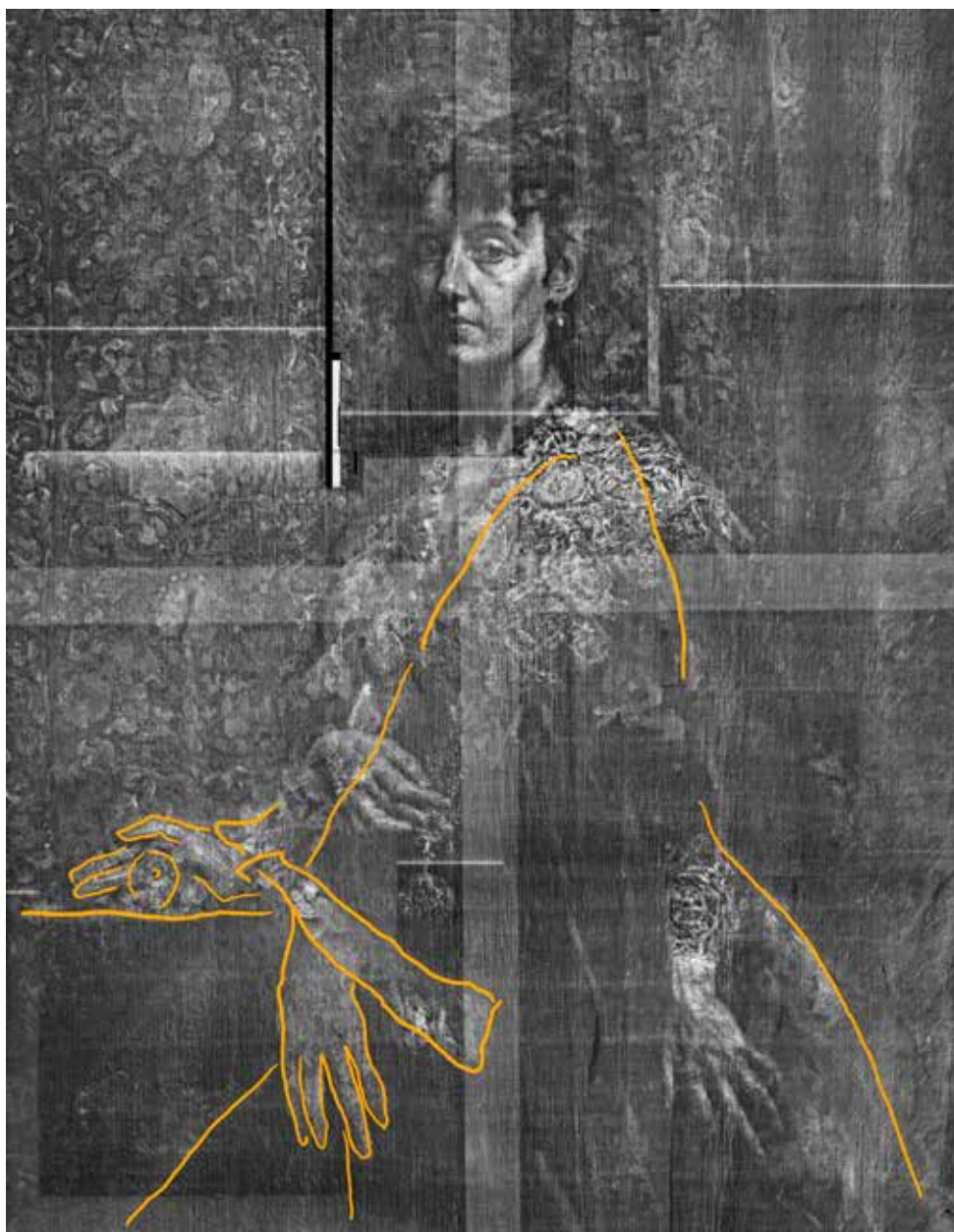
The *Portrait of Maria Pustowska* from the collection of the Jagiellonian University Museum provided an opportunity for extensive research on two levels: physicochemical, supplemented with literature on the subject including the accounts of people who knew Matejko and his oeuvre personally; and the identification of painting techniques used by Matejko in his existing paintings. The results of this research were used to make a copy of the portrait of Maria Pustowska, with the intention of recreating the original technology and techniques used in the execution of the painting. The research revealed previously unknown facts about the painting itself. X-ray photography revealed significant changes in the original position of the model. It was possible to find almost all the props that appeared on the canvas or related to it, which broadened the historical context in terms of, for example, inspiration taken from the portrait paintings of Anthony van Dyck. The discovery of the pentimenti raised a number of questions about the color relationship between the original work and the copy, the limits of reproducing the original, and the reading of the complex image structure modified by the author.

The copying process turned out to be an extremely instructive source of knowledge. The experience that was gained contributed to a fuller understanding of Matejko's workshop and a better appreciation of his methods, which may be an inspiration for further research in the future.

Kopia technologiczna autorstwa Aleksandry Bielak wg *Portretu Marii Pusłowskiej* Jana Matejki ze zbiorów Muzeum Uniwersytetu Jagiellońskiego. Fot. P. Gąsior

Technological copy by Aleksandra Bielak based on the *Portrait of Maria Pusłowska* by Jan Matejko, from the collection of the Jagiellonian University Museum. Photo P. Gąsior

Rentgenogram *Portretu Marii Pusłowskiej* z zarysem domniemanej pierwotnej kompozycji.
Fot. A. Mikołajska

X-ray of the *Portrait of Maria Pusłowska* with an assumed outline of the original composition.
Photo A. Mikołajska

Mapa rozkładu pierwiastków ołowiu (Pb) w widmie $L\alpha$. Oprac. M. Goryl

Map of the distribution of lead (Pb) in the $L\alpha$ spectrum. Prepared by M. Goryl

Mapa rozkładu pierwiastków żelaza (Fe) na oryginalnym portrecie. *Oprac. M. Goryl*

Map of the distribution of iron (Fe) in the original portrait. *Prepared by M. Goryl*

Zarys obecnej kompozycji *Portretu Marii Pusłowskiej* (żółta linia) nałożony na *Portret Isabelli van Assche* Anthony'ego van Dycka z 1634 r. Oprac. A. Bielak

Outline of the present composition of the *Portrait of Maria Pusłowska* (yellow line) superimposed on the *Portrait of Isabella van Assche* by Anthony van Dyck from 1634. Prepared by A. Bielak

Matka Boska z Dzieciątkiem z Tumu pod Łęczycą. Fot. ze zbiorów Instytutu Sztuki Polskiej Akademii Nauk

Madonna with Child from Tum near Łęczycą. Photograph from the collection of the Institute of Art of the Polish Academy of Sciences

NATALIA SOCHA

Odtworzenie zaginionego obrazu *Matka Boska z Dzieciątkiem z Tumu pod Łęczycą* w oparciu o analizę zachowanych archiwaliów oraz wiedzę z zakresu technologii gotyckiego malarstwa tablicowego z terenu Małopolski

Promotor: dr. hab. Zofia Kaszowska, prof. ASP

Przedmiotem pracy dyplomowej był średniowieczny obraz Jana Wielkiego *Matka Boska z Dzieciątkiem z Tumu pod Łęczycą*, który zaginął podczas II wojny światowej. Praca miała na celu jak najwierniejsze odtworzenie zaginionego dzieła przy wykorzystaniu historycznych metod. W związku z ograniczonym zakresem istniejących źródeł ikonograficznych dużą rolę w wypełnieniu zadania odtworzenia dzieła odegrała wiedza o technologii i technikach krakowskiego malarstwa tablicowego XV wieku.

W pracy przedstawiono kompleksową analizę problematyki autorstwa dzieła. Na podstawie badań ustalono odmienne od przyjmowanych dotychczas wymiary obiektu. Wykonano trójwymiarowy projekt podobrazia z ramą w programie SketchUp. Odczytano kompozycję obrazu i sporządzono jej rysunek cyfrowy. Odtworzono wzory ornamentów na podstawie analizy porównawczej. Ustalono z dużą dozą prawdopodobieństwa wykorzystane przez autora materiały. Podobrazie przygotowano do malowania przez nałożenie zaprawy klejowo-kredowej, wykonanie reliefu i chwiejowanie oraz pozłocenie tła i ramy w technice tradycyjnej. Następnie na podstawie opisu kolorystyki i analizy porównawczej namalowano przedstawienie Matki Boskiej z Dzieciątkiem.

Wartość wykonanej pracy nie ogranicza się jedynie do prześledzenia historii i procesu technologicznego powstawania obiektu. Tak odtworzony obraz będzie mógł być eksponowany w kolegiacie w Tumie pod Łęczycą, dzięki czemu utracone w czasie II wojny światowej dzieło zostanie „przywrócone” do kultu oraz przysłuży się podniesieniu świadomości społecznej na temat twórczości Jana Wielkiego.

NATALIA SOCHA

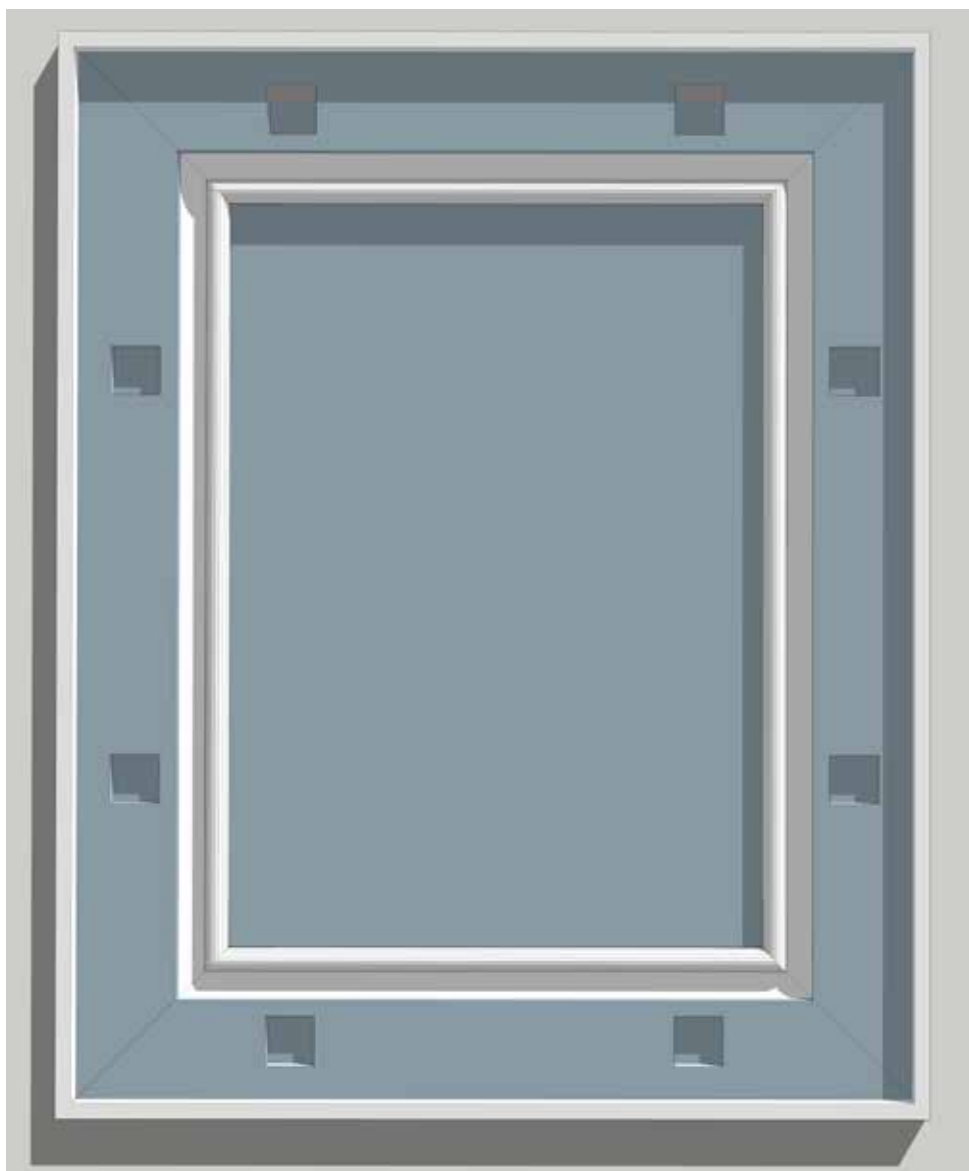
Reconstruction of the lost painting of the *Madonna with Child* from Tum near Łęczyca based on the analysis of preserved archives and knowledge of the technology of gothic panel painting from the Lesser Poland region

Supervisor: Prof. Zofia Kaszowska

The subject of the thesis is a medieval painting from Tum near Łęczyca of the *Madonna with Child* by John the Great, which was lost during World War II. The aim of the work was to recreate the lost painting as faithfully as possible using historical methods. Due to the limited existing iconographic sources, knowledge of the technology and techniques of 15th c. Krakow panel painting played an important role in the task of recreating the work.

The thesis presents a comprehensive analysis of the issue of the authorship of the painting. Based on the analysis, the dimensions of the object that were determined differed from those previously accepted. A three-dimensional project of the support with an engaged frame was prepared in SketchUp. The composition of the painting was read and a digital drawing was made. Ornament patterns were recreated on the basis of comparative analysis. The materials used by the author were determined with a high degree of probability. The support was prepared for painting by applying chalk ground, making a relief and hatching and gilding the background and frame using traditional techniques. Later, the representation of the Madonna with Child was painted based on the colour description and comparative analysis.

The value of the work that was undertaken lies not just in tracing the history and technological process of the painting's creation. The reconstructed work will be exhibited in the collegiate church in Tum near Łęczyca, which means a work that was lost during World War II will be "restored" to worship. Furthermore, it will serve to raise public awareness of the works of John the Great.

Projekt ramy relikwiarzowej 3D wykonany w programie SketchUp. *Oprac. N. Socha*

3D design for the frame, made in SketchUp. *Prepared by N. Socha*

Obraz w trakcie pracy, podobrazie z ramą relikwiarzową z nałożonym pulmentem. Fot. N. Socha

The painting during the work, the support with the frame, covered with bole. Photo N. Socha

Końcowy efekt prac malarskich. Fot. N. Socha

Finished painting. Photo N. Socha

Sepet intarsjowany macicą perłową, szylkretem i kością z przełomu XVIII i XIX wieku, pochodzący prawdopodobnie z terenu Imperium Osmańskiego. Stan przed konserwacją. Fot. P. Gąsior

Turkish chest inlaid with mother of pearl, tortoiseshell and bone from the turn of the 18th and 19th centuries, probably from the Ottoman Empire. Condition before conservation. Photo P. Gąsior

PAULINA GAJEK

Konserwacja intarsjowanego sepetu z przełomu XVIII i XIX wieku, pochodzącego ze zbiorów Sanguszków z Gumnisk. Próba rekonstrukcji dekoracji z macicy perłowej, szylkretu i kości

Promotor: dr Roman Jacek Kieferling

Przedmiotem pracy magisterskiej były badania i zabiegi konserwatorskie wykonane przy intarsjowanym sepecie z przełomu XVIII i XIX wieku, pochodzącym prawdopodobnie z terenu Imperium Osmańskiego. Obiekt ten jest własnością Muzeum Okręgowego w Tarnowie. Jego dokładna historia nie jest znana. Wiadomo jedynie, że został przywieziony do Muzeum z pałacu Sanguszków w Gumniskach w 1945 roku. Przechowywany w magazynie, nie był dotąd eksponowany.

Ze względu na różnorodność materiałów wykorzystanych do zdobienia sepetu prace wymagały technologicznej wiedzy i umiejętności z wielu dziedzin konserwacji. Podstawowym założeniem było przywrócenie stanu dopuszczającego obiekt do ekspozycji muzealnej. Znaczenie miał też fakt, że materiały, z których wykonano dekorację drewnianej konstrukcji obiektu, jakkolwiek trudne w pozyskaniu, obróbce i łączeniu, są bardzo wrażliwe na niekorzystne warunki zewnętrzne. Prace zakładały odczyszczenie całego obiektu z zabrudzeń, wzmocnienie konstrukcji wieka oraz uzupełnienie wszystkich ubytków. Podjęto decyzję o rekonstrukcji brakujących elementów z macicy perłowej, szylkretu i kości z wykorzystaniem materiałów naturalnych oraz syntetycznych. Misterna dekoracja sepetu została scalona przez wprowadzenie uzupełnień, które dając się odróżnić od oryginału, pozwalają na harmonijny odbiór całości.

Osobnym zagadnieniem była konserwacja materiałów użytych do zdobienia wnętrza sepetu: papieru podkładowego, dwóch rodzajów tłoczonych brokatowych papierów oraz aksamitu z metalowymi posrebrzanymi taśmami. Ubytki w warstwach papieru zostały uzupełnione masą papierową, a następnie scalone kolorystycznie. Aksamit został oczyszczony oraz zdublowany. Wszystkie elementy dekoracji ponownie wklejono do wnętrza. Dla tkaniny przewidziano dodatkowy stelaż, który będzie pozwalał na ekspozycję zarówno papieru, jak i aksamitu, co wcześniej nie było możliwe.

PAULINA GAJEK

Conservation of an inlaid Turkish chest from the turn of the 18th and 19th centuries, from the collection of the Sanguszeko family from Gumniska. An attempt to reconstruct decorations from mother-of-pearl, tortoiseshell and bone

Supervisor: Dr Roman Jacek Kieferling

The subject of the thesis was research and conservation treatments carried out on an inlaid Turkish chest from the turn of the 18th and 19th centuries, which probably came from the Ottoman Empire. The object is owned by the Tarnów District Museum. The exact history of the chest is unknown, but it was brought to the Museum from the Sanguszeko Palace in Gumniska in 1945. Since then it has been kept in storage and has never been exhibited.

Due to the variety of materials used to decorate the Turkish chest, the work required technological knowledge and skills in many areas of conservation. The basic aim was to restore it to a condition allowing it to be exhibited in the museum. One aspect of primary concern was that the materials used to decorate the wooden structure are very sensitive to unfavourable environmental conditions, and in addition are difficult to obtain, process and connect. The work involved cleaning the entire object, strengthening the structure of the lid and filling in all gaps. A decision was made to reconstruct the missing elements from mother of pearl, tortoiseshell and bone using both natural and synthetic materials. The intricate decoration of the chest was integrated by introducing additions that, being distinguishable from the original, allow for a harmonious reception of the whole.

A separate issue was the conservation of the materials used to decorate the interior of the Turkish chest – backing paper, two types of embossed brocade papers and velvet with silver-plated metal trimmings. Gaps in the paper layers were filled with paper pulp and then retouched. The velvet was cleaned and backed. All elements of the decoration were put back into the interior. An additional substrate was prepared for the fabric, which will allow for both paper and velvet to be displayed, which was previously impossible.

Uzupełnienie ubytków dekoracji wieka wykonanych z macicy perłowej. Fot. P. Gajek

Filling the gaps in the lid decorations made of mother of pearl. Photo P. Gajek

Papier podkładowy w trakcie oczyszczania z zabrudzeń. *Fot. P. Gajek*

Backing paper during cleaning. *Photo P. Gajek*

Papier podkładowy w trakcie uzupełniania ubytków masą papierową. Fot. P. Gajek

Backing paper during filling the gaps with paper pulp. Photo P. Gajek

XIX-wieczny kabinet ze zbiorów Muzeum Narodowego w Poznaniu. Stan przed konserwacją. Fot. P. Gąsior

19th century cabinet from the collection of the National Museum in Poznań. Condition before conservation.
Photo P. Gąsior

MAGDALENA JANAS

Problematyka techniczna i estetyczna konserwacji i restauracji XIX-wiecznego kabinetu ze zbiorów Muzeum Narodowego w Poznaniu

Promotor: dr Roman Jacek Kieferling

W pracy magisterskiej został przedstawiony proces konserwacji i restauracji obiektu będącego przed II wojną światową częścią wyposażenia pałacu w Czarniejewie, należącego do rodziny Skórzewskich. Udało się ustalić, że kabinet powstał w drugiej połowie XIX wieku na terenie Hiszpanii, a formą nawiązuje do mebli XVII-wiecznych.

Obiekt spędził kilkadziesiąt lat w magazynach, co wpłynęło na jego zły stan zachowania. Liczne elementy dekoracji (listwy profilowane, mosiężne aplikacje, okładzina z szylkretu) uległy uszkodzeniu lub zaginęły. Przeprowadzone prace miały na celu konsolidację obiektu i dostosowanie go do warunków ekspozycyjnych. W związku z tym należało wykonać ograniczony zakres uzupełnień ubytków, z zachowaniem zabytkowego charakteru dzieła. Przeprowadzone rekonstrukcje dotyczyły wyłącznie uszkodzeń utrudniających harmonijny odbiór całości.

Na mocy Konwencji o międzynarodowym handlu dzikimi zwierzętami i roślinami gatunków zagrożonych wyginięciem z dnia 3 marca 1973 roku (CITES) pozyskiwanie szylkretu jest nielegalne, dlatego w pracy została przedstawiona propozycja uzupełnienia tego materiału przy użyciu żywicy epoksydowej Epidian 601 z dodatkiem utwardzacza U-1, wzbogacająca dotychczasowe doświadczenia Pracowni Technologii i Technik Rzeźbiarskich.

Złożona budowa technologiczna mebla i wykorzystanie różnorodnych materiałów stały się również pretekstem do głębszego opracowania zagadnień związanych z konserwacją szylkretu oraz stopów miedzi. W pracy znalazły się też ogólnokulturowe rozważania na temat roli mebli w życiu człowieka, a także problematyki związanej z podejściem do ich odnawiania.

W skład pracy nie wchodziły obrazy olejne na podłożu miedzianym zamontowane w drzwiczkach kabinetu, których konserwacją zajęło się Muzeum Narodowe w Poznaniu.

MAGDALENA JANAS

Technical and aesthetic issues concerning the conservation and restoration of a 19th century cabinet from the collection of the National Museum in Poznań

Supervisor: Dr Roman Jacek Kieferling

The thesis presents the process of conservation and restoration of a cabinet that, before World War II, furnished the palace in Czarniejewo that belonged to the Skórzewski family. Research identified that the cabinet was made in the second half of the 19th c. in Spain in the style of 17th c. examples.

The cabinet spent several dozen years in storage, which contributed to its poor condition. Numerous elements of decoration (the carved laths, brass applications, and the tortoiseshell veneer) had been damaged or lost. The works carried out were aimed at consolidating the structure of the cabinet and adapting it to the exhibition standards. Therefore, a narrow range of restorations had to be made, while maintaining the historic character of the object. The reconstructions introduced were limited to the damages that hindered the harmonious perception of the piece.

Under the Convention on International Trade in Endangered Species of Wild Fauna and Flora of March 3, 1973 (CITES), the harvesting of tortoiseshell is illegal, therefore the thesis includes a proposal to supplement this material with Epidian 601 epoxy resin with U-1 hardener, which is based on the previous experiences of the Sculpture Technology and Techniques Studio.

The complex technological structure of the piece and the use of various materials has also become an occasion for a deeper study of issues related to the conservation of tortoiseshell and copper alloys. The work also includes general considerations on the role of furniture in culture, as well as issues related to the approach to their restoration.

The thesis does not include the oil paintings on copper support that are mounted in the doors, the conservation of which was undertaken by the National Museum in Poznań.

Stan w trakcie konserwacji, widoczny proces montażu brakujących listew. *Fot. M. Janas*

Condition during conservation. The photo shows the assembly process of the missing laths. *Photo M. Janas*

Płytki imitujące szylkret wykonane z żywicy epoksydowej Epidian 601 z utwardzaczem U-1. Fot. M. Janas

Tortoiseshell imitation tiles made of Epidian 601 epoxy resin with U-1 hardener. Photo M. Janas

Odlewy brakujących mosiężnych aplikacji. Fot. M. Janas

Castings of missing brass applications. Photo M. Janas

Złożony mosiężny element oczyszczony do połowy przy użyciu żelu na bazie EDTA i boraksu.
Fot. M. Janas

Gilded brass element, half cleaned with EDTA and borax gel. *Photo M. Janas*

XIX-wieczny kabinet ze zbiorów Muzeum Narodowego w Poznaniu. Stan po konserwacji. *Fot. P. Gąsior*

19th century cabinet from the collection of the National Museum in Poznań. Condition after conservation.
Photo P. Gąsior

Kabinet zdobiony plaketami wykonanymi w technice *pietre dure*. Stan przed konserwacją. Fot. P. Gąsior

Cabinet decorated with plaques made with the *pietre dure* technique. Condition before conservation.
Photo P. Gąsior

ANGELIKA PAJKA

Opracowanie techniki rekonstrukcji XVII-wiecznej plakiety wykonanej w technice *pietre dure*. Konserwacja XIX-wiecznego kabinetu ze zbiorów Muzeum Uniwersytetu Jagiellońskiego w Krakowie Collegium Maius

Promotor: dr Roman Jacek Kieferling

Przedmiotem pracy magisterskiej była konserwacja i restauracja kabinetu z plakietami wykonanymi w technice *pietre dure*. Mebel, z powodu swej niekompletnej dekoracji, nie był dotąd eksponowany. Podjęte działania miały na celu skonsolidowanie obiektu oraz wydobycie walorów estetycznych, zatartych przez czas i niefortunne zdarzenia. Najtrudniejszy z zabiegów rekonstrukcyjnych dotyczył lica szufladki w nadstawie kabinetu. Znajdująca się tam mozaika uległa całkowitemu zniszczeniu, a odsłonięte drewno z resztkami kamienia i kleju wprowadzało rażący dysonans.

Prace konserwatorskie i restauratorskie poprzedziło rozpoznanie budowy obiektu oparte na badaniach historycznych, fizykochemicznych, dendrologicznych i petrograficznych. Wyniki miały kluczowe znaczenie dla sformułowania programu konserwatorskiego, a wraz z analizami porównawczymi, projektami i wizualizacjami stwarzały podstawy do prac rekonstrukcyjnych. Opracowanie techniki, która mogłaby imitować *pietre dure*, wymagało wykonania znacznej liczby prób i doświadczeń praktycznych. Technika ta wykorzystuje wiele rodzajów kamienia różniących się barwą, rysunkiem użyleń, połyskiem i przejrzystością. Dla każdego z nich należało znaleźć indywidualną metodę sporządzania tworzywa syntetycznego o podobnych cechach wizualnych, a nadto opanować sposób jego precyzyjnej obróbki i odwracalnego montażu.

Podobnie złożonym procesem była konserwacja metalowych elementów zdobniczych, stanowiących oprawę kamiennych plakiet. Dobranie optymalnego sposobu oczyszczenia srebra, wzmocnienia uszkodzonych bordiur, rekonstrukcja ich brakujących odcinków, często z zastosowaniem tradycyjnej techniki repuserstwa, wymagały poszerzenia zarówno wiedzy teoretycznej, jak i praktycznej z zakresu dawnych technik złotniczych.

Dzieła wykonane w oryginalnej technice *pietre dure* rzadko spotykane są na terenie Polski. Stanowią tym samym niezwykle ciekawy przedmiot badań, zwłaszcza że historia tej techniki nie jest jeszcze w pełni rozpoznana.

ANGELIKA PAJKA

Development of a technique for the reconstruction of a 17th century plaque made with the *pietre dure* technique. Conservation of a 19th century cabinet from the collection of the Jagiellonian University Museum in Krakow

Supervisor: Dr Roman Jacek Kieferling

The subject of the thesis was the conservation and restoration of a cabinet with plaques made using the *pietre dure* technique. Due to its incomplete decoration, this piece of furniture has not yet been exhibited. The actions taken were aimed at consolidating the object and restoring its aesthetic values, which had been obliterated by time and unfortunate events. The most difficult of the reconstructive operations concerned the front of the drawer on the top, as the mosaic there was completely destroyed, with exposed wood and the remains of stone and glue.

Conservation and restoration works were preceded by recognition of the object's construction based on historical, physicochemical, dendrological and petrographic research. The results were of key importance for the formulation of the conservation program, and together with comparative analysis, designs and visualisations, they formed the basis for reconstruction works. The development of a technique that could imitate *pietre dure* required a significant number of trials and practical experiments. This technique uses many types of stone that differ in colour, vein pattern, gloss and transparency. For each of them, it was necessary to find an individual method of preparing a synthetic material with similar visual characteristics and master the method of its precise processing and reversible assembly.

A similarly complex process was the conservation of the metal decorative elements that frame the stone plaques. Choosing the optimal method of cleaning silver, strengthening damaged borders and reconstructing their missing sections with the use of the traditional repoussé technique required broader theoretical and practical knowledge in the field of historical goldsmith techniques.

Works made with the original *pietre dure* technique are rare in Poland. Thus, they constitute an extremely interesting subject of research.

Etap dopasowywania poszczególnych elementów rekonstruowanej mozaiki. *Fot. A. Pajka*

Matching individual elements of the reconstructed mosaic. *Photo A. Pajka*

Opracowywanie rekonstrukcji fragmentu srebrnej repusowanej listwy. Fot. A. Pajka

Reconstruction of a fragment of a silver repoussé frame. Photo A. Pajka

Zrekonstruowana mozaika zdobiąca lico szufladki z nadstawy obiektu. Fot. A. Pajka

A reconstructed mosaic decorating the front of a drawer at the top. Photo A. Pajka

Kabinet w stanie po konserwacji. Fot. P. Gąsior

Cabinet after conservation treatments. Photo P. Gąsior

Kabinet w stanie po konserwacji, zbliżenie na część ryzalitu. Fot. P. Gąsior

Cabinet after conservation, close-up of a central part of the object. Photo P. Gąsior

W publikacji *Prace Magisterskie 2018/2019* Tom VII ukazały się streszczenia następujących prac magisterskich:

KATARZYNA HEBDA

Próba rekonstrukcji warstwy malarskiej parapetu chóru muzycznego z kościoła pw. Nawiedzenia Najświętszej Marii Panny na Nowsiu w Tłuczani

An attempt to reconstruct the painted layer of the choir loft parapet from the Church of the Visitation of the Blessed Virgin Mary in Tłuczani

MAGDALENA SKÓRA

Opracowanie metody odsłaniania malowideł ściennych spod nieprzepuszczalnych powłok malarskich na podstawie gotyckiego malowidła w kościele pw. św. św. Apostołów Szymona i Judy Tadeusza w Jaczowie, woj. dolnośląskie

The development of a method to uncover murals from under impermeable painting layers – a case study of a Gothic painting in the Church of SS Simon and Jude Thaddaeus the Apostles in Jaczów, Dolnośląskie Voivodeship

MAGDALENA BRUD

Opracowanie metody przeniesienia fragmentu malowidła ze stropu pałacu w Łagowie ze skorygowaniem deformacji jego powierzchni

The development of a painting transfer method with adjustments to surface deformations to transfer a painting from the ceiling of a palace in Łagów

REGINA GŁÓWCZAK

Opracowanie metody przywrócenia pozytywowej postaci malowidła odbitego na odwrociu płyt na przykładzie malowideł z Pałacu Spiskiego przy Rynku Głównym 34 w Krakowie

The development of a method for restoring the positive image of the painting imprinted on the verso of sheets – the case of paintings from the Spiski Palace at Rynek Główny 34 in Krakow

EWA SZARŁATA

Oczyszczanie malowideł ściennych wykonanych w wybranych technikach historycznych metodami „peel-off” z wykorzystaniem preparatów na bazie lateksu oraz agaru

The cleaning of murals in selected historic techniques using “peel-off” methods with latex- and agar-based preparations

DANIEL BEDNARCZYK

Zagadnienia konserwatorskie i restauratorskie zespołu malowideł: *Adoracja Imienia Jezus, Matka Boska z Dzieciątkiem* oraz *Święci dominikanie* z kościoła pw. św. św. Apostołów Piotra i Pawła w Jaworowie. Problematyka przekształceń drewnianego podobrazia

Conservation and restoration aspects of a set of paintings: *The Adoration of the Holy Name of Jesus, The Virgin and Child* and *Dominican Saints* from the Church of SS Peter and Paul in Jaworowo. The issue of wooden support transformations

BARBARA GIŻYCKA

Konserwacja obrazu *Pożar miasta w nocy* ze zbiorów Zamku Królewskiego na Wawelu oraz uwarunkowania dotyczące jego oprawy

The conservation treatment of a painting entitled *The City on Fire at Night* from the collection of the Wawel Royal Castle and the specificity of its framing

AGNIESZKA KORZENIOWSKA

Odtworzenie zaginionej kwatery *Ścięcie Świętej Katarzyny Aleksandryjskiej* autorstwa Hansa Süssa z Kulmbachu w aspekcie dzieł sztuki zrabowanych podczas II wojny światowej

The reconstruction of *The Beheading of St. Catherine*, a lost section of a cycle by Hans Süss of Kulmbach, in the context of works stolen during World War II

AGNIESZKA CZARNECKA

Problematyka konserwacji malowanych chorągwi jedwabnych na przykładzie chorągwi nagrobnej Katarzyny Żarczyńskiej z klasztoru oo. Franciszkanów w Krakowie

The conservation of painted silk banners – the case of the sepulchral banner of Katarzyna Żarczyńska from the Franciscan Monastery in Krakow

MAGDALENA WSÓŁ

Zagadnienia badawczo-konserwatorskie obrazu *Matki Boskiej Częstochowskiej* z Rud Wielkich. Próba rozpoznania warsztatu Franciszka Śmiadeckiego – domniemanego twórcy XVII-wiecznego przedstawienia

Research and conservation issues concerning the *Our Lady of Częstochowa* painting from Rudy Wielkie. Attempt at identifying the technique of Franciszek Śmiadecki – the alleged artist of the 17th century work

KATARZYNA WÓJCICKA

Konserwacja zwierciadła thanki z przedstawieniem Awalokiteśwary ze zbiorów Muzeum Azji i Pacyfiku w Warszawie. Rozważania na temat kolekcji azjatyckich w Europie Zachodniej

Conservation of the mirror of the Thangka featuring the representation of Avalokitesvara from the collection of The Asia and Pacific Museum in Warsaw. Deliberations on the topic of Asian collections in Western Europe

KATARZYNA WYSZKOWSKA

Problematyka konserwacji obrazów olejnych uszkodzonych pod wpływem ognia na przykładzie konserwacji i restauracji portretu Adama Skrzyńskiego autorstwa Kazimierza Pochwałskiego

Selected issues in the conservation of oil paintings damaged by fire on the example of the conservation and restoration of the portrait of Adam Skrzyński by Kazimierz Pochwański

NADIA WYWIÓRSKA

Rozwarstwianie dwóch ikon malowanych na jednym podobrazu drewnianym: *Chrystus Pantokrator* (XVI/XVII w.) i *Ostatnia Wieczerza* (1. poł. XIX w.), pochodzących z dawnej cerkwi pw. św. Dymitra Męczennika w Czarnej. Próba charakterystyki warsztatu artystycznego

Delamination of two icons painted on a single wooden support: *Christ Pantocrator* (16th/17th century) and *The Last Supper* (1st half of the 19th century), originating from the former Orthodox Church of Dimitri the Martyr in Czarna. Attempted characterisation of the artistic technique

BLANKA ANTONIAK

Witraż na papierze – konserwacja i restauracja kartonu do witrażu *Matka Boża z Janem Ewangelistą* Stefana Witolda Matejki. Problematyka przechowywania i ekspozycji wielkoformatowych obiektów wykonanych na podłożu papierowym

Stained glass painting on paper – the conservation and restoration of the cartoon for the stained-glass window entitled *The Virgin and St. John the Evangelist* by Stefan Witold Matejko. Issues of storage and displaying of large-format objects on paper supports

KATARZYNA RÓŻAŃSKA

Paweł i Virginia – rokokowe ilustracje na malowanym wachlarzu, rozpoznanie technologii, konserwacja i rekonstrukcja XVIII-wiecznego papierowego wachlarza na kościanej ręczce ze zbiorów Muzeum Okręgowego w Tarnowie

Paul and Virginia – rococo illustrations on a painted fan, identification of technology, conservation and reconstruction of the 18th century paper folding fan on a bone handle from the collection of the Regional Museum in Tarnów

ANGELIKA HALOTA

Konserwacja, rekonstrukcja i dekompozycja gipsowego odlewu płyty nagrobnej Filipa Kallimacha z Muzeum Narodowego w Krakowie w kontekście problematyki metalowej konstrukcji wewnętrznej wzmacniającej obiekt

Conservation, reconstruction and rearrangement of the plaster cast of the tombstone of Filip Kallimach from the National Museum in Krakow within the context of the internal metal reinforcement structure of the object

JOANNA GŁAZ

Zastosowanie interdyscyplinarnych metod badawczych w celu potwierdzenia wspólnej proveniencji rzeźb przypisywanych do grupy pasyjnej z kościoła pw. Podwyższenia Krzyża Świętego w Szymocinie

The application of interdisciplinary research methods with the aim of confirming the common provenance of sculptures attributed to the Passion group from the Church of the Exaltation of the Holy Cross in Szymocin

ALEKSANDRA JAGIEŁKA

Aranżacje konserwatorskie zabytkowych rzeźb drewnianych w kontekście ekspozycji muzealnej na przykładzie konserwacji XVI-wiecznej rzeźby drewnianej polichromowanej, tzw. Złotej Katarzyny z Katternecke, przypisywanej warsztatowi Jacoba Beinharta

Conservational arrangements of monumental wooden sculptures within the context of the museum exhibition on the example of the conservation of the 16th century wooden polychrome sculpture known as *The Golden Catherine of Katternecke*, attributed to the workshop of Jacob Beinhart

ANNA GRZYB

Konserwacja dwóch woskowo-tekstylnych figurek z XIX wieku z klasztoru Sióstr Benedyktynek w Staniątkach. Analiza technologii i techniki oraz badanie wosku jako materiału rzeźbiarskiego
The conservation of two 19th century wax and textile figures from the Monastery of Benedictine Nuns in Staniątki. Technological and technical analysis, as well as analysis of wax as a sculpting material

W publikacji *Prace Magisterskie 2017/2018* Tom VI ukazały się streszczenia następujących prac magisterskich:

MARTYNA KRAWCZYK

Malowidła ściennie przeniesione z pałacu Sarny w Ścinawce Górnej. Ocena zabiegu – akcji ratunkowej w kontekście zawilgocenia tynku

Murals transferred from the Sarny Palace in Ścinawka Górna. Evaluation of the procedure – rescue operation in the context of plaster moisture

ALICJA SAWONIUK

Rekonstrukcja fragmentu barokowego malowidła ściennego autorstwa Franciszka Ecksteina z południowego spływu sklepiennego prezbiterium pojezuickiego kościoła pw. św. św. Piotra i Pawła we Lwowie. Problemy ikonograficzne i technologiczne rekonstrukcji

Reconstruction of the fragment of a baroque mural by Franciszek Eckstein from the southern part of the presbytery ceiling of the Jesuit Church dedicated to SS Peter and Paul in Lviv. Iconographic and technological issues of reconstruction

PATRYCJA KUCHARZYK

Badania i konserwacja obrazu *Sacra Conversazione ze św. Mikołajem i św. Stanisławem* pochodzącego z gotyckiego kościoła pw. św. Michała Archanioła w Łękawicy koło Żywca

Research and conservation of the painting *Sacra Conversazione with St. Nicholas and St. Stanislaus* from the Gothic Church of St. Michael the Archangel in Łękawica near Żywiec

KATARZYNA SKUBAŁA

Konserwacja i restauracja prawego skrzydła tryptyku *Świętej Trójcy – Tron Łaski* z kościoła parafialnego pw. św. Małgorzaty w Dębnie, pow. Brzeski, w oparciu o szczegółowe badania technologiczne

Conservation and restoration of the right wing of triptych *Holy Trinity – the Throne of Grace* from the parish Church of St. Margaret in Dębno (district Brzesko) based on detailed technological research

SONIA MILEWSKA

Drugie życie dzieła sztuki. Projektowanie konserwatorskie w kontekście sztuki współczesnej na przykładzie restauracji *Senstera* (ok. 1970) – interaktywnej rzeźby cybernetycznej Edwarda Ihnatowicza

The second life of a work of art. Conservation design in the context of contemporary art on the example of a restoration of the *Senster* (ca. 1970) – an interactive cybernetic sculpture by Edward Ihnatowicz

MAGDALENA BOROWSKA

Obraz sztalugowy na płótnie *Matka Boża z Dzieciątkiem* ze zbiorów Muzeum Katolickiego Uniwersytetu Lubelskiego Jana Pawła II. Rozpoznanie nawarstwień oraz konserwacja techniczna i estetyczna

Easel painting on canvas *Madonna with the Child* from the Collection of the Museum of the John Paul II Catholic University of Lublin. Identification of overpaints as well as technical and aesthetic conservation

DOMINIKA CIEPIELEWSKA

Konserwacja wraz z rekonstrukcją utracanych fragmentów XIX-wiecznego malowidła na podobrazu płóciennym. Próba rozpoznania historii, wskazania autora bądź warsztatu w oparciu o badania stylistyczne i fizykochemiczne

Conservation and reconstruction of the missing fragments of the 19th century painting on canvas. An attempt to study the history, indicate the author or workshop based on stylistic and physicochemical research

BARBARA KRZAKLEWSKA-FRISO

Konserwacja i restauracja sprofanowanego obrazu z przedstawieniem Matki Boskiej z Dzieciątkiem w typie Hodegetrii Krakowskiej z Ilży. Problem rozległych ubytków twarzy postaci oraz tła i ich rekonstrukcja

Conservation and restoration of a violated painting of Madonna and Child of the Cracovian Hodegetria type from Ilża. The issue of extensive losses on the figure's face as well as of the background and their reconstruction

KATARZYNA SKOWRONEK

Konserwacja i aranżacja elementów nastawy ołtarzowej z kaplicy Matki Boskiej Różańcowej w kościele oo. Dominikanów w Krakowie: obrazu *Chrystus Bolesniwy*, oprawy relikwiarzowej w formie wieńca roślinnego, metalowych aplikacji oraz ramy

Conservation and arrangement of retable elements from the Chapel of Our Lady of the Rosary in the Basilica of Holy Trinity of the Dominican Order in Krakow: the painting *Man of Sorrows*, reliquary frame in the form of a floral wreath, metal applications and a frame

GABRIELA SZALAST-DAO QUY

Dwustronne malowidło chorągwi procesyjnej ze zbiorów Muzeum Uniwersytetu Jagiellońskiego, datowanej na 2. ćwierć XIX wieku – problemy konserwatorskie i ekspozycyjne

Double-sided painting of a processional banner from the collection of the Jagiellonian University Museum, dating back to the second quarter of the 19th century – conservation and exhibition issues

MONIKA SZMIT

Konserwacja obrazu *Matki Boskiej Częstochowskiej* z Hecznarowic. Zagadnienia dotyczące występowania koron władysławowskich oraz dokumentacji warstw nieodsłoniętych

The conservation of *The Black Madonna of Czestochowa* painting from Hecznarowice. The issues concerning the occurrence of the Wladyslaw's crowns and the documentation of the unveiled layers

ANDRZEJ ŻYGADŁO

Wpływ mydeł olejowych i linoksydu, wypełniających przestrzenie pomiędzy malowidłem a podobrazem, na proces konserwacji dwustronnego obrazu na podobrazu ze stali ocynkowanej z przedstawieniem *Matki Boskiej Szkaplerznej z Góry Karmel* na awersie i *Chrystusa błogosławiącego dzieci* na rewersie, własność parafii pw. św. św. Fabiana i Sebastiana oraz *Matki Boskiej Szkaplerznej z Góry Karmel* w Ostrowie koło Przeworska

The impact of oil soaps and linoxides, filling the spaces between the painting and the support, on the process of preserving a double-sided painting on the galvanised steel support with the representation of *Our Lady of the Scapular of Mount Carmel* on the obverse and *The Christ blessing the children* on the reverse, owned by parish under the invocation of SS Fabian and St Sebastian and *Our Lady of the Scapular of Mount Carmel* in Ostrów near Przeworsk

ANGELIKA GURTAT

Problematyka konserwacji i rekonstrukcji ubytków zabytkowej ceramiki fajansowej szklawionej na przykładzie japońskiej kadzielnicy z ok. 1880 roku

The issue of conservation and reconstruction of losses in antique earthenware glazed ceramic as exemplified by a Japan censer from ca. 1880

KATARZYNA JENERALCZYK-FIOŁEK

Zagadnienie aranżacji zabytkowych obiektów gotyckich w nowej przestrzeni na przykładzie rzeźby przedstawiającej św. Annę Samotrzecą z ok. 1410 roku z kościoła pw. Wszystkich Świętych w Kolbuszowej

The issue of antique gothic objects arrangement in new space, as exemplified by the sculpture depicting Saint Anne from ca. 1410 from the All Saints Church in Kolbuszowa

JERZY MIELCAREK

Konserwacja figury św. Floriana ze zbiorów Bazyliki Mariackiej w Krakowie w kontekście specyfiki zniszczeń rzeźby drewnianej, polichromowanej, wynikającej z miejsca ekspozycji i przechowywania

Conservation of a figure of Saint Florian from the Krakow Saint Mary's Basilica Collection in the context of the character of damages of the wooden polychrome sculpture resultant from the place of exposition and storage

WOJCIECH TRYŚŁA

Koncepcja konserwacji estetycznej polichromowanej rzeźby drewnianej w kontekście późniejszych nawarstwień na przykładzie gotyckiej *Piety* ze zbiorów Muzeum Collegium Maius Uniwersytetu Jagiellońskiego w Krakowie

Aesthetic conservation concept of polychrome wooden sculpture in the context of later overpaints on the example of Gothic *Pietà* from the collection of the Jagiellonian University Museum Collegium Maius in Krakow

TANITA CIESIELSKA

Problematyka konserwacji rzeźby alabastrowej na przykładzie *Zwiastowania* Jana Michałowicza z Muzeum XX. Czatortyckich

The issue of conservation treatment of alabaster sculpture as exemplified by Jan Michalowicz's *The Annunciation* from the XX Czartoryscy Museum

KAMIŁA ZIELIŃSKA

Możliwości i ograniczenia wybranych technik analitycznych w identyfikacji spoiw białkowych w malowidłach ściennych

Possibilities and limitations of selected analytical techniques in the identification of protein binders in wall paintings

MAGDALENA CHODACKA

Próba rekonstrukcji technologii i techniki XV-wiecznego weneckiego malarstwa tablicowego poprzez wykonanie kopii malowidła z przedstawieniem św. Antoniego Pustelnika

An attempt to reconstruct the technology and technique of the 15th century Venetian panel painting through creating a copy of the painting presenting St. Anthony the Great

MONIKA GŁOWACKA

Rozpoznanie techniki malowania na podłożu jedwabnym poprzez namalowanie kopii dekoracji malarskiej pochodzącej z 1. połowy XIX wieku

Recognition of a painting technique on a silk surface by painting a copy of a painting decoration from the 1st half of the 19th century

MACIEJ MALCZEWSKI

Historyczna technologia wykonywania listew falistych i płomienistych oraz współczesne metody ich rekonstrukcji

Historical technology of making wavy and ripple mouldings and modern methods of their reconstruction

JOANNA SZEGDA

Badania i konserwacja krzesła z 1. ćwierci XVIII wieku krytego kurdybanem ze zbiorów Muzeum Uniwersytetu Jagiellońskiego Collegium Maius w Krakowie

Research and conservation of a chair from the 1st quarter of the 18th century, covered with cordwain, from the Jagiellonian University Museum collection in Krakow

KAMIŁA KORTA

Konserwacja XVII-wiecznego witrażu św. Jakub ze zbiorów Muzeum Uniwersytetu Jagiellońskiego Collegium Maius w Krakowie. Opracowanie techniki rekonstrukcji przedstawienia

Conservation of the 17th century stained glass of St. James from the collection of the Jagiellonian University Museum Collegium Maius in Krakow. Development of a reconstruction technique

W publikacji *Prace Magisterskie 2016/2017* Tom V ukazały się streszczenia następujących prac magisterskich:

WOJCIECH BARTŁOMIEJ ZIELIŃSKI

Transfer rysunku Michela Kichki wykonanego na ścianie biblioteki Muzeum Sztuki Współczesnej w Krakowie MOCAR. Przykład wykorzystania zabiegu przenoszenia malowideł ściennych w konserwacji sztuki współczesnej

Transfer of a Drawing by Michel Kichka made on a library wall of the Contemporary Art Museum MOCAR in Krakow. An Example of a transfer of a mural painting as a form of conservation of contemporary art

PAMELA GRAJNY

Projektowanie aranżacji wnętrza jako metoda optymalnego eksponowania zabytkowych malowideł na przykładzie dekoracji dawnej sali dla mężczyzn żydowskiego domu modlitwy Chewra Thilim przy ul. Meiselsa 18 w Krakowie

Interior Design in establishing optimal presentation of historical wall paintings – an example of the former men's prayer room in Chewra Thilim synagogue at 18 Meiselsa Street in Krakow

MONIKA KUŁAGA

Opracowanie metody przeniesienia malowideł ze stropu pałacu w Łagowie z zachowaniem fragmentu nietypowego oryginalnego podłoża

Developing a method for transferring mural paintings from the ceiling of Łagów Manor House, including preservation of a fragment of non-typical original support

KAROLINA MATUSIAK

Opracowanie metody oczyszczania mocno zasolonych malowideł autorstwa Franciszka Ecksteina w pojezuickim kościele pw. św. św. Piotra i Pawła we Lwowie

Developing a method for cleaning highly saline mural paintings by Franciszek Eckstein in former Jesuit SS Peter & Paul's Church in Lviv

PAULINA KRALKA

Lalki jawańskiego teatru *wayangklitik*. Badania technologii i konserwacja pięciu obiektów ze zbiorów Państwowego Muzeum Etnograficznego w Warszawie

Javanese *wayangklitik* theatre puppets. Technology study and conservation treatment of five objects from the collection of the National Ethnographic Museum in Warsaw

MAGDALENA PONIKOWSKA

Historia przekształceń XVI-wiecznego obrazu *Zdjęcie z krzyża* w ramie relikwiarzowej ze zbiorów Bazyliki Mariackiej w Krakowie. Badania oraz konserwacja obrazu z zastosowaniem dublżu przezroczystego

The history of transformations of a 16th century painting *The Descent from the Cross* in a reliquary frame from the collection of St. Mary's Basilica in Krakow. The study and conservation treatment of the painting with the use of transparent relining

JOANNA SZTYRAK

Konserwacja ikony unickiej z przedstawieniem Chrystusa ustanawiającego Eucharystię z uwzględnieniem etycznego aspektu konserwacji ikon

Conservation treatment on a Uniate icon depicting the Christ instituting the Eucharist, accounting for ethical aspect of icon conservation treatment

KATARZYNA DOBRZAŃSKA, MAGDALENA LENTOWICZ

Próba potwierdzenia autorstwa obrazu na płótnie *Ukrzyżowanie* z 2. połowy XVIII wieku przypisywanego Janowi Bogumiłowi Plerschowi na podstawie badań i konserwacji obiektu

An attempt to verify the authorship of a mid-18th century canvas painting *The Crucifixion* attributed to Jan Bogumił Plersch on the basis of artwork study and conservation treatment

MAJA POTRAWIAK

Konserwacja obrazu z przedstawieniem Matki Boskiej z Dzieciątkiem w typie Hodegetrii Krakowskiej z kościoła w Przylęku Szlacheckim. Rekonstrukcja tła w oparciu o istniejące przesłanki

Conservation treatment of a painting depicting Mother Mary with the Child in Krakow type Hodegetria from the Church in Przylęk Szlachecki. Background reconstruction on the basis of existing evidence

PAULINA KRUPA

Problematyka konserwatorska gipsowych patynowanych obiektów wielkoformatowych na przykładzie lwowskiego fryzu pt. *Wjazd Chrystusa do Jerozolimy* z 1904 roku autorstwa Alojzego Bunscha z bazyliki oo. Franciszkanów w Krakowie

Issues concerning conservation treatment of large size gypsum patinated objects – Lviv frieze entitled *Christ's Entry Into Jerusalem* dated 1904, by Alojzy Bunsch, from the Franciscan monastery in Krakow

MONIKA MAZUR

Badania i konserwacja dwóch XIX-wiecznych jataganów ze zbiorów Muzeum Uniwersytetu Jagiellońskiego Collegium Maius w Krakowie

The study and conservation treatment of two 19th century yatagan sabres from the collection of Collegium Maius of the Jagiellonian University in Krakow

W publikacji *Prace Magisterskie 2015/2016* Tom IV ukazały się streszczenia następujących prac magisterskich:

ANNA FORYŚ

Problem aranżacji i ekspozycji kilku nakładających się warstw malowideł ściennych na przykładzie prezbiterium kościoła pw. św. Mikołaja Biskupa w Skrzydlnej

The presentation and exposure of several wall paintings from various historic periods. The case of the presbytery of the Church of St. Nicolaus the Bishop in Skrzydlna

TERESA SEWIŁO

Problem odsłaniania malowideł ściennych na przykładzie kościoła pw. św. Mikołaja Biskupa w Skrzydlnej

Revealing wall paintings. The case of the presbytery of the Church of St. Nicolaus the Bishop in Skrzydlina

MONIKA FUDALI

Transfery trzech malowideł ściennych – *Chrystus Pantokrator*, *Święta Paraskewa* oraz *Kompozycja abstrakcyjna* – autorstwa Jerzego Nowosielskiego, pochodzących z domu artysty

Transferring three wall paintings: *Christ Pantocrator*, *St. Paraskevi* and *the Abstract Composition* by Jerzy Nowosielski from the artist's house

JUSTYNA SKRZEŁOWSKA

Wpływ spoiw syntetycznych stosowanych do utrwalania malowideł ściennych na właściwości warstw malarskich wykonanych w technice kazeinowej

The influence of synthetic binding media used in the consolidation of wall painting on the properties of casein paint layers

AGATA BARTKIEWICZ

Konserwacja i restauracja obrazu *Zwiastowanie NMP z rodziną fundatorów* jako doświadczenie roli decyzji podejmowanych przez konserwatorów dzieł sztuki

Conservation-restoration of the painting *Annunciation adorned by the Donor's Family* – experiencing the impact of the decisions undertaken by art restorers

KATARZYNA BIZOŃ

Badania i konserwacja holenderskiego obrazu tablicowego z połowy XVII wieku *Arka Przymierza w Świątyni Dagona* Jacoba de Weta Starszego. Problematyka werniksów. Ujęcie historyczne i teoretyczne

The examination and conservation of the 17th century panel painting *The Ark of the Covenant in the Temple of Dago* by Jacob Willemszoon de Wet. The issue of varnishes. Historical and theoretical views

KAROL BRZozowski

Konserwacja XVI-wiecznego włoskiego obrazu na drewnie *Madonna z Dzieciątkiem, św. Janem Chrzcicielem i dwoma aniołami*. Rozpoznanie obiektu na tle warsztatu Andrea del Sarto i jego naśladowców

The conservation-restoration of the 16th century Italian panel painting *The Virgin and Child with St. John the Baptist and Two Angels*. Studies of the painting with respect to the workshop of Andrea del Sarto and his followers

KINGA ZYGMUNT

Historia stabilizacji podobrazia drewnianego obrazu tablicowego z przedstawieniem sceny *Wybieranie piskląt* wg Pietera Brueghela Młodsze (XVII w., z Muzeum Górnośląskiego w Bytomiu

The history of the stabilisation of the 17th century panel painting *The Peasant and the Nest Robber* made by Pieter Breughel junior from the collection of the Upper Silesian Museum in Bytom

JOANNA KARNAS

Historyczne przekształcenia XVII-wiecznego obrazu *Matka Boska z Dzieciątkiem* pochodzącego z kościoła parafialnego pw. Narodzenia NMP w Rachwałowicach. Konserwacja metalowych aplikacji i pieczęci

Historical alterations of the 17th century painting *The Virgin and the Child* from the parish Church of the Nativity of Our Lady in Rachwałowice. Conservation of metal repousse and seals

MAGDALENA PIKULSKA

Techniki i technologie *papier-mâché* w sztuce zdobniczej i rzeźbie na przykładzie konserwacji XIX-wiecznej kopii Drzwi Gnieźnieńskich ze zbiorów Muzeum Collegium Maius UJ w Krakowie

Techniques and technologies of *papier-mâché* used in decorative arts and sculpture with the example of the conservation of the 19th century copy of the Door of the Gniezno Cathedral from the collection of the Jagiellonian University Museum

ZBIGNIEW STRZELCZYK

Problematyka konserwacji bursztynu na przykładzie szkatuły na biżuterię z końca XVII wieku, Gdańsk, ze zbiorów Muzeum Collegium Maius UJ w Krakowie

The conservation of amber with the example of the 17th century Gdańsk jewellery case from the collection of the Jagiellonian University Museum

DAGMARA DUDA

Próba odczytania i rekonstrukcji dekoracji brokatowych oraz konserwacja gotyckiej rzeźby drewnianej przedstawiającej św. Stanisława Biskupa ze zbiorów Muzeum Uniwersytetu Jagiellońskiego Collegium Maius w Krakowie

The prefatory interpretation and reconstruction of the relief brocade decoration along with conservation-restoration of the wooden, Gothic sculpture of Saint Stanislaus the Bishop from the collection of the Jagiellonian University Museum

ALEKSANDRA MIERZWA

Analiza zmian w korpusie tryptyku z Niwnic, z przywróceniem głównego tematu przedstawienia poprzez wykonanie rekonstrukcji zaginionej rzeźby Madonny z Dzieciątkiem

The analysis of the alterations in the body of the Niwnice triptych, reviving the main topic of the composition through the reconstruction of the lost Madonna and Child

KATARZYNA KOT

Konserwacja mebli autorskich na przykładzie konserwacji fotela Carla Bugattiego

The restoration of individually designed furniture – the case of the Carl Bugatti armchair

MAŁGORZATA WÓJCIK-RYCHLEC

Problematyka konserwacji i restauracji malowidła na podłożu płyty kamiennej na przykładzie XVII-wiecznego obrazu *Pokłon Trzech Króli*

The issue of the conservation-restoration of a painting on a stone slab – the case of the 17th century painting *The Adoration of the Magi*

JOANNA SITNIK

Zabieg prostowania zwiniętych negatywów małoobrazkowych na podłożach z estrów celulozy

The straightening of rolled miniature film strips on a cellulose ester base

EDYTA BERNADY

Badania z wykorzystaniem nowoczesnych technik analitycznych oraz konserwacja XV-wiecznego witrażu *Tron Łaski* z klasztoru oo. Dominikanów w Krakowie

Examinations using modern analytical techniques and conservation-restoration on the 15th century stained-glass *Throne of Grace* from the Dominicans priory in Krakow

W publikacji *Prace Magisterskie 2014/2015* Tom III ukazały się streszczenia następujących prac magisterskich:

MIŁOSZ PILSZEK

Problematyka zmian barwnych polichromii na drewnie na przykładzie dekoracji malarskiej wnętrza kaplicy pw. Nawiedzenia i Zwiastowania NMP w Dalewicach k. Krakowa

The discolouration of the polychromy on a wooden substrate – the case of the painted decorations of the interior of the chapel of the Visitation and Annunciation of Our Lady in Dalewice near Krakow

PAULINA TARANEK

Próba ustalenia zakresu przemalowań XVII-wiecznej polichromii oraz zabiegów konserwatorskich z lat 70. i 80. XX wieku, podjęcie tematu rekonserwacji na przedstawieniach św. Doroty oraz św. Łukasza Ewangelisty w otoczeniu aniołów w prezbiterium kaplicy pw. Nawiedzenia i Zwiastowania NMP w Dalewicach, woj. małopolskie

Establishing the extent of the overpainting of the 17th century polychromy and the range of conservation interventions carried in the 1970s and 80s; the issue of re-conservation in the example of St. Dorothea and St. Luke the Evangelist surrounded by Angels from the presbytery of the chapel of the Visitation and Annunciation of Our Lady in Dalewice near Krakow

WIKTORIA SUDER

Zespół dziesięciu transferów XVI-wiecznych malowideł ściennych ze Starkowa. Próba odczytania treści oraz odtworzenia układu dekoracji malarskiej w gotyckim kościele w Starkowie (woj. lubuskie)

A set of transfers of 16th century wall paintings from Starków. Reading and reconstruction of the decorative scheme from the Gothic Church in Starków (Lubuskie voivodship)

ANNA SMYK

Odtworzenie zaginionego dzieła pt. *Nawrócenie cesarzowej Faustyny* autorstwa Hansa Süssa z Kulmbachu na podstawie materiałów archiwalnych i rozpoznania oraz opracowania warsztatu mistrza

The reconstruction of a lost painting by Hans Süss von Kulmbach, *The Conversion of the empress Faustina* on the basis of archival sources and recognition of the master's workshop

STANISŁAW STRZELCZYK

Konserwacja XVI/XVII-wiecznych kołtryn zdobiących średniowieczne belki stropowe z kamienicy przy ul. Dominikańskiej 1 w Krakowie

The conservation of 16th/17th century woodcut wallpapers (*coltrina*) from the house at Dominikańska 1 in Krakow

BARTOSZ ZARĘBSKI

Badania historyczne w kontekście działań z zakresu konserwacji i restauracji dzieł sztuki. Próba połączenia dwóch warsztatów naukowych w pracach konserwatorskich wykonanych przy gotyckim obrazie *Madonny Apokaliptycznej* z klasztoru oo. Bernardynów w Alwerni

Historical studies in the conservation-restoration of artworks. Two methods of scientific research involved in the restoration of the Gothic panel *Our Lady of the Apocalypse* from the Bernardine monastery in Alwernia

MALWINA ŻOŁYNIAK

Strukturalne wzmocnienie ścienionego podobrazia drewnianego kwatery z przedstawieniem *Pojmania Chrystusa*, pochodzącej z niezachowanego ołtarza późnogotyckiego należącego do zbiorów klasztoru oo. Paulinów na Jasnej Górze w Częstochowie

The consolidation of a pared down panel painting with the scene of the *Capture of Christ* from the lost altar from the Pauline monastery in Częstochowa

ARLETA CHWALIK

Problematyka konserwacji obrazów wielkoformatowych na płótnie. Konserwacja, próba rekonstrukcji i aranżacji estetycznej obrazu z wizerunkiem św. Katarzyny Aleksandryjskiej z Jaślick (woj. podkarpackie) przeznaczonego do ekspozycji we wnętrzu sakralnym – na tle historii obiektu

Issues arising from the conservation-restoration of outsize canvas paintings. The conservation, reconstruction and presentation of the painting of *Saint Catherine of Alexandria* from Jaślicka (Podkarpackie voivodship) in the sacral interior discussed in the context of the object's history

MONIKA DŁUSKA

Problematyka badawczo-konserwatorska XVIII-wiecznego włoskiego obrazu *Zwiastowanie* z klasztoru Sióstr Zmartwychwstanek w Kętach w kontekście historycznym dzieła. Próba ustalenia autorstwa

Studies and the conservation-restoration of the 18th century Italian painting of the *Annunciation* from the convent of the Sisters of the Resurrection in Kęty in respect of the painting's history. Studies of its attribution

ANNA FRANDLUCHA

Igłą i pędzlem, czyli o łączeniu dwóch specjalności w konserwacji jedwabnej dalmatyki z dekoracją malarską Teresy Oborskiej

With a needle and a brush – on joining two specialisations in the restoration of a silk dalmatic painted by Teresa Oborska

KATARZYNA GWÓŹDŹ

Problem wzmocnienia zdegradowanego płótna dwustronnego malowidła na przykładzie chorągwi Arcybractwa Męki Pańskiej z klasztoru oo. Franciszkanów w Krakowie

The consolidation of deteriorated canvas painted on both sides. The case of the gonfalon of the Fraternity of Passion from the Franciscan monastery in Krakow

ELŻBIETA MALINA

Rozpoznanie historii i opracowanie metody konserwacji cyklu XIX-wiecznych malowideł na płótnie z przedstawieniami czterech Ewangelistów, pochodzących z kaplic w obejściu kościoła św. Stanisława Biskupa w Świnarach, woj. świętokrzyskie, ze szczególnym uwzględnieniem problemu usuwania przemalowań, na przykładzie prac badawczych i konserwatorskich wykonanych przy obrazie św. Łukasza

Study of the history and establishing the restoration procedures for a 19th century cycle of canvas paintings with depictions of the four Evangelists from the apse chapels of the Church of St. Stanislaus the Bishop in Świniały (Świętokrzyskie voivodship). The examination and restoration of the painting with St. Luke as a case study for the issue of the removal of over-painting

FILIP PELON

Prace badawcze i konserwatorskie prowadzone przy obrazie *Matki Boskiej z Dzieciątkiem* z kościoła pw. św. Antoniego Padewskiego w Koziegłówkach przyczynkiem do odkrycia malowidła będącego połączeniem trzech typów ikonograficznych: *Hodegetrii Krakowskiej*, *Koronacji Maryi* i *Sacra Conversazione*. Analiza nieznanej techniki zdobienia nimbów

The examination and restoration of the painting *The Virgin and Child* from the Church of St. Anthony of Padua in Koziegłóвки – a trigger for the discovery of a painting combining three iconographic types: the *Cracovian Hodegetria*, the *Coronation* and *Sacra Conversazione*. Study of the unknown technique of the nimbuses' decoration

PAULINA CYGAN

Problemy konserwatorskie towarzyszące rozwarstwieniu malowideł z gotyckiej predelli ze zbiorów Muzeum Parafialnego przy kościele św. św. Świerada i Benedykta w Tropiu

Problems arising during the separation of the paintings from the Gothic predella, in the collection of the parish museum of the Church of St. Świerad and St. Benedict in Tropie

PAULA MUSIAŁ

Oryginał i kopia w sztuce – problem aranżacji obiektu zabytkowego na przykładzie konserwacji renesansowego kamiennego cyborium autorstwa Jana Marii Padovano z kościoła pw. św. Wojciecha i Matki Bożej Bolesnej w Modlnicy

An original and a copy in art – issues arising from the presentation of a historic artwork. The case of the Renaissance ciborium of Jan Maria Padovano, the Church of St. Adalbert and Our Lady of Sorrows in Modlnica

OLGA OSIP

Marmur, wapień polichromowany i stiuk – problematyka aplikacji materiałowych na przykładzie epitafium Stanisława Kucharskiego z kaplicy św. Anny, kościół pw. św. Wojciecha i Matki Bożej Bolesnej w Modlnicy

Marble, polychrome limestone and stucco – issues on appliques. The case of the epitaph of Stanislav Kucharski from the chapel of St. Ann, in the Church of St. Adalbert and Our Lady of Sorrows in Modlnica

MACIEJ DOBRZAŃSKI

Problematyka impregnacji struktur rzeźb drewnianych, polichromowanych na przykładzie konserwacji fragmentu XVII-wiecznej, wielopostaciowej kompozycji rzeźbiarskiej ze św. Agnieszką z kaplicy św. Barbary w Bukownie

The consolidation of the wooden polychrome sculptures – the restoration of a fragment of the 17th century figural composition with St. Agnes from the chapel of St. Barbara in Bukowno

MAGDALENA URBANIAK

Problematyka technologii i konserwacji galanterii żeliwnej oraz litofanów ze zbiorów Muzeum w Gliwicach

Issues with the technology and restoration of the cast iron artefacts and lithophanes from the collection of the museum in Gliwice

MICHAŁ BOSEK

Próba rekonstrukcji elementów metalowych oraz z koralu na przykładzie konserwacji XVI/XVII-wiecznego sepetu sycylijskiego z Trapani, wykonanego w technice *retro-incastro*, ze zbiorów Muzeum Collegium Maius UJ. Konfrontacja i ocena technik historycznych oraz współczesnych

The reconstruction of the metal and coral details of a 16th/17th century table cabinet from Trapania (Sicily) executed in the *retro-incastro* technique from the collection of the Jagiellonian University Museum. Issues arising from historical and modern techniques

W publikacji *Prace Magisterskie 2013/2014* Tom II ukazały się streszczenia następujących prac magisterskich:

MAŁGORZATA KORNECKA-DRĄG

Murale – wielkoformatowe malowidła reklamowe w Łodzi z okresu PRL-u. Tło historyczne i społeczne, techniki i technologie, przyczyny zniszczeń i stan zachowania oraz próby zabiegów konserwatorskich muralu Zakładów Przemysłu Jedwabniczego „Pierwsza”

Murals – large-format advertising paintings in Łódź from the period of the Polish People's Republic. Historical and social backgrounds, techniques and technologies, causes of decay and

the state of preservation as well as attempts of conservation treatments of the “Pierwsza” Silk Industry Company mural

KAROLINA MOLGA

Działalność konserwatorska Juliusza Makarewicza (1854–1936)

Conservation activity of Juliusz Makarewicz (1854–1936)

WIKTORIA ZEJLER

Rozpoznanie, konserwacja i restauracja malowidła ściennego w krużgankach sanktuarium Królowej Rodzin w Wambierzycach. Rozpoznanie problematyki konserwatorskiej malowideł ściennych wambierzyckiej kalwarii

Identification, conservation and restoration of a wall painting in the cloisters of the Sanctuary of Our Lady Queen of the Families in Wambierzyce. The identification of the issues related to the conservation of the wall paintings in Wambierzyce Calvary

GRZEGORZ BAJOREK

Konserwacja strukturalna i stabilizacja obrazu tablicowego z przedstawieniem Koła Różańcowego z klasztoru oo. Dominikanów w Krakowie

The structural and stabilisation restoration of the panel painting with the representation of the Rosary Club from the St. Dominic Monastery in Krakow

PIOTR JAREK

Problematyka historycznych przekształceń w skrzyniach typu *cassone* na przykładzie XVI-wiecznej skrzyni z Włoch

Issues related to the historical restructuring in the *cassone* type cases with regard to a 16th century case from Italy

OSKAR HANUSEK

Konserwacja sztuki współczesnej w kontekście zapisków artysty na przykładzie problemu pracy Marii Pinińskiej-Bereś pt. *Łąka twego ciała*

Modern art conservation in the context of the artist's notes seen through the thesis by Maria Pinińska-Bereś entitled “*The meadow of your body*”

JOANNA ZWINCZAK

Zagadnienia strukturalne dotyczące flamandzkich podobrazów drewnianych na podstawie konserwacji obrazu Adriaena de Gryefa *Polowanie na ptaki*

Structural Issues Related to Flemish Wooden Supports Worked out on the Basis of the Conservation of the Painting by Adriaen de Gryef *Birds Hunting*

GRZEGORZ HAJDUK

Konserwacja reliktu malowidła sztalugowego na płótnie – kompozycja trójpolowa: *Matka Boska z Dzieciątkiem – Hodegetria, Ukrzyżowanie, Św. Mikołaj* ze zbiorów Katolickiego Uniwersytetu Lubelskiego

Conservation of the Relic of the Easel Painting on Canvas – Three Area Composition: *Madonna and Child – Hodegetria, Crucifixion, St. Nicholas* from the Collection of the Lublin Catholic University

KATARZYNA ŚWIERAD

Problem konserwacji bawełnianego podobrazia dwustronnego malowidła chorągwi z przedstawieniami św. Zofii z córkami i św. Rozalii

The issue of the conservation of the cotton support of the painting of a banner depicting St. Sophie with her daughters and St. Rosalie

MARIA KISIEL

Rozwarstwianie dwóch malowideł: XVII-wiecznego z przedstawieniem św. Rozalii i późnogotyckiego – *Św. Piotr i Św. Mikołaj* z awersu prawego skrzydła tryptyku z Łącka, pretekstem do badań nad właściwościami kitu wyrównawczego

Delamination of two paintings: the 17th century painting depicting St. Rosalie and the late Gothic painting – *St. Peter and St. Nicholas* – from the face of the left wing of the triptych of Łącko, as a pretext to examining the properties of leveling putty

BARTŁOMIEJ KURZEJA

Rozwarstwienie dwóch malowideł sztalugowych: XVII-wiecznego z przedstawieniem św. Apolonii od późnogotyckiego – *Św. Paweł i Św. Stanisław* z awersu lewego skrzydła tryptyku z Łącka

Delamination of two easel paintings: the 17th century one with the representation of St. Apollonia from the Late Gothic one – *St. Paul and St. Stanislaus* from the avers of the left wing of the triptych of Łącko

IZABELA GÓRKA-ZYGIER

Opracowanie technik i technologii rekonstrukcji kości w sztucznym materiale na przykładzie konserwacji XIX-wiecznej szkatuły z wizerunkami świętych ze zbiorów Muzeum Collegium Maius UJ w Krakowie

Development of techniques and technologies of bone reconstruction in an artificial material on the example of conservation of the 19th century casket with the images of saints from the collection of the Collegium Maius Museum of the Jagiellonian University of Cracow

OLGA OLSZYŃSKA

Problematyka konserwatorska kompilacji dwóch materiałów, kamienia i drewna złożonego na przykładzie figury tronujszej Matki Boskiej z Dzieciątkiem pochodzącej z XVI-wiecznego nagrobka św. Jacka z kościoła oo. Dominikanów w Krakowie

The conservation issues concerning the compilation of two materials: stone and gilt wood, based on the example of the enthroned figure of Mary with Baby Jesus, from the 16th century tombstones of St. Jacek from the Dominican Friars Church in Krakow

SANDRA SAMOLIK

Problematyka konserwatorska usuwania graffiti z podłoża mineralnego

Conservation issues concerning the removal of graffiti from the mineral base

MAGDALENA SZYSZLAK

Konserwacja wazy Ignacego Ceyzika z 1818 roku ze zbiorów Muzeum Uniwersytetu Jagiellońskiego. Określenie historii obiektu wraz z próbą rozpoznania nietypowej technologii

The restoration of the vase by Ignacy Ceyzik dated 1818 from the collections of the Museum of Jagiellonian University. Determining the history of the item along with an attempt to identify an untypical technology

BARTŁOMIEJ BOCHENEK

Zagadnienia związane z zastosowaniem żywicy epoksydowej do konserwacji drewna na przykładzie kompozycji rzeźbiarskich z ołtarzy bocznych kościoła pw. św. Mateusza w Boguchwałowie
The issues related to the application of epoxy resin to the restoration of wood on the example of sculptural compositions from the lateral altars of the St. Matthew Church in Boguchwałów

PAULINA WIRKIJOWSKA

Gotycka rzeźba drewniana, polichromowana *Św. Sebastian* z Mycielina; konserwacja, rekonstrukcja i próby zastosowania nanotechnologii do usuwania wosku z powierzchni zabytkowych
Gothic wooden sculpture, polychrome *St. Sebastian* from Mycielin; conservation, reconstruction and an attempt at the application of nanotechnologies for the removal of wax from the antique surface

WAWRZYNIEC WOŹNIAK

Chrystus Ukrzyżowany – rzeźba drewniana, polichromowana z klasztoru oo. Dominikanów w Krakowie – konserwacja i rozpoznanie konserwatorskie w kontekście analizy porównawczej i stanu badań analogicznych figur animowanych

Christ Crucified – wooden polychrome sculpture from the Dominical Friars Convent in Krakow – conservation and conservation, identification in the context of the comparative analysis and the state of research concerning analogical anonymous figures

JOANNA KUNERT

Encyklopedia realizacji filmów typu non-camera przyczynkiem do poznania filmowego warsztatu Juliana Antonisza. Badania technik i technologii graficznych artysty oraz konserwacja pomysłownika

The Encyclopaedia of Films of the Non-Camera Type as a contribution to the familiarisation with the film technique of Julian Antonisz. The research on the graphic techniques and technologies of the artist and the conservation of his Book of Ideas

DARIA PILCH

Negatywy i przeźrocza stereoskopowe ze zbioru Muzeum Historycznego Miasta Krakowa. Inwentaryzacja, ocena stanu zachowania oraz propozycje konserwatorskie

Photographic negatives and stereoscopic slides from the collection of the Historical Museum of the City of Krakow. Inventory making, evaluation of the state of preservation and suggestions concerning conservation

W publikacji *Prace Magisterskie 2012/2013* Tom I ukazały się streszczenia następujących prac magisterskich:

OLGA BORCZ

Konserwacja i opracowanie nowej ekspozycji późnogotyckich malowideł ściennych o tematyce pasyjnej z klasztoru oo. Bernardynów w Przeworsku na przykładzie sceny *Upadek pod krzyżem* oraz próba ich atrybucji w świetle hipotezy o autorstwie Franciszka z Sieradza

Conservation and preparation of a new exposition of Passion murals in the Benedictine Monastery in Przeworsk as illustrated by the scene *Falling under the Cross* and an attempt to attribute the authorship in the light of the hypothesis pointing to Franciszek of Sieradz

MACIEJ FRICZE

Malowidło ścienne z przedstawieniem Modlitwy Chrystusa w Ogroju z krużganków klasztoru oo. Dominikanów w Krakowie. Próba rekonstrukcji pierwotnej formy gotyckiego malowidła i jej ekspozycja *in situ*, z wykorzystaniem współczesnych technologii, w kontekście rozważań nad funkcją i odbiorem malowidła ściennego

Mural depicting *Christ Praying in the Garden* from the Cloister in the Dominican Monastery in Krakow. An attempt to reconstruct the original Gothic form of the mural and its *in situ* presentation with application of modern technology in the context of deliberations on the function and reception of the mural.

JULIA WÓJCIK

Odsłonięcie, konserwacja i restauracja malowidła ściennego – fryzu podstropowego z końca XVI wieku na ścianie południowej sali reprezentacyjnej pałacu w Piotrowicach Nyskich

Uncovering, conservation treatment and restoration of a mural – frieze beneath the ceiling, dated to the end of the 16th century, on the southern wall of the representative room in the Manor House in Piotrowice Nyskie.

KATARZYNA KOWALCZYK

Zastosowanie metod przenoszenia i rozdzielania do aranżacji malowideł ściennych na przykładzie dekoracji z zamku w Karpnikach

Decorations in Karpniki Castle as example of transfer and separation method application for purpose murals arrangement

MARTYNA MAREK

Obraz tablicowy *Sacra Conversazione* z początku XVI wieku ze zbiorów Muzeum Diecezjalnego w Przemyślu. Próba potwierdzenia przynależności wielokrotnie przemalowanego obrazu – przegląd gotyckich grawerunków oraz polemika nad zasadnością usuwania późniejszych przemalowań

Panel painting *Sacra Conversazione* dated to the beginning of the 16th century, from the collection of the Diocesan Museum in Przemyśl. An attempt to attribute the numerously overpainted work – an overview of Gothic engravings and a polemics with the reasonability of removal of subsequent overpaintings

AGNIESZKA OPALIŃSKA

Korelacje między obiektami papierowymi a ich podłożem na przykładzie jednej z tablic kalendarza sztychowego z klasztoru Sióstr Benedyktynek w Staniątkach

Correlation between paper artefacts and their supports as exemplified by a panel of the etching Calendar from the Benedictine Convent in Staniątki

MAŁGORZATA PTASIŃSKA

Konserwacja obrazu olejnego na płótnie *Święty Antoni Padewski z Dzieciątkiem*, pochodzącego z kościoła pw. św. Anny w Kijanach. Problematyka ekstrakcji z warstw technologicznych przemalowania wykonanego przy użyciu barwnika indantrenowego

Conservation of an oil painting on canvas *St. Anthony of Padoua and the Baby Jesus* from St. Anna's Church in Kijany. The issue of extracting from technical layers of overpaint with indanthrene dye

MAGDALENA PUZON

Rozwarstwienie dwóch malowideł z przedstawieniem św. Sebastiana na obrazie pochodzącym z kościoła pw. św. Wojciecha w Krośnie, obecnie w zbiorach Muzeum Archidiecezjalnego w Przemyśle

Separation of two pictures presenting St. Sebastian on the painting from St. Wojciech's Church in Krosno, currently in the collection of Archdiocesan Museum in Przemyśl

MAŁGORZATA ZELEK

Zastosowanie metody chemicznej do rozwarstwienia dwóch współczesnych malowideł olejnych na płótnie w oparciu o wcześniejsze badania i próby

Chemical method application to separate two contemporary oil paintings on canvas, based on prior research and tests

IZABELA MICHALIK

Problematyka zmian optycznych w obrazach olejnych malowanych na tekturze, ze szczególnym uwzględnieniem warstwy werniksu, na przykładzie obrazów Olgi Boznańskiej w zbiorach Muzeum UJ. Dokumentacja prac badawczych oraz konserwatorskich i restauratorskich przy obrazie *Portret Franciszka Ksawerego Pułowskiego w stroju oficera*

Optical changes in oil paintings on cardboard, with particular emphasis on the layer of varnish as exemplified by the works by Olga Boznańska from the collection of the Jagiellonian University Museum. Documentation of research, conservation and restoration works concerning the painting *Portrait of Franciszek Ksawery Pułowski Wearing an Officer's Uniform*

EWELINA KRAWCZYK

Gipsowe modele anatomiczne w programie nauczania rysunku i malarstwa w Akademii Sztuk Pięknych w Krakowie oraz ich problematyka konserwatorska

Gypsum anatomic models in the drawing and painting teaching syllabus of the Academy of Fine Arts in Krakow and the related conservation issues

AGNIESZKA OGÓREK

Analiza techniki i technologii wykonania oraz konserwacja terakotowych etruskich głów wotywnych z III–I w. p.n.e.

Analysis of the technique and technology of making and conserving terracotta Etruscan votive heads dated to 3rd–1st century BC. 74

TOMASZ MORAWIEC

Adaptacja elementów wyposażenia kościoła na przykładzie barokowego feretronu z gotyckim przedstawieniem *Madonny z Dzieciątkiem* z klasztoru Sióstr Benedyktynek w Staniątkach

Adaptation of church's interior elements exemplified by a Baroque feretory with a Gothic depiction of the *Madonna with Child* from the Benedictine Convent in Staniątki

JUSTYNA SMOGORZEWSKA

Historia obiektu w kontekście działań konserwatorskich na przykładzie konserwacji rzeźby drewnianej polichromowanej *Święta Anna Samotrzeć* z kościoła pw. św. Mikołaja w Witanowicach

History of artifact in the context of conservation works as exemplified by the conservation treatment of a wooden polychrome sculpture *The Virgin, the Child and St. Anne* from St. Nicolas Parish Church in Witanowice

AGATA SZCZEPANIK

Przywrócenie treści przedstawienia na przykładzie konserwacji XV-wiecznej rzeźby drewnianej, polichromowanej *Tronująca Madonna z Dzieciątkiem* z kościoła pw. św. Jakuba Starszego w Rzykach

Restoration of the content of presentation as exemplified by the conservation treatment of a wooden polychrome sculpture *Enthroned Madonna with Child* from St. Jacob the Older Church in Rzyki

